

Linia Electrică Aeriană 400 kV Strășeni – Gutinaș Planul de implicare a părților interesate – SEP

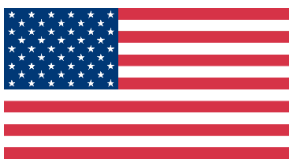
INVESTIȚII ÎN DEZVOLTAREA ACTIVELOR ENERGETICE (IDEA)

Pregătit de:

Black & Veatch Special Projects Corp.
Compania de Consultanță în Energie și Mediu

Pregătit pentru:

Biroul Afacerilor Europene și Eurasiatice
Biroul Coordonatorului Asistenței Statelor Unite pentru Europa, Eurasia și Asia Centrală
(EUR/ACE)
Departamentul de Stat al SUA
Strada 2201 C, NW Washington, D.C. 20520 SUA

Data: 16/06/2026

Acest raport a fost realizat datorită sprijinului generos al Guvernului Statelor Unite. Conținutul este responsabilitatea Black & Veatch Special Projects Corp. și nu reflectă neapărat opiniile Guvernului Statelor Unite.

Conținut

1. Introducere	5
1.1. Rolul și scopul SEP – Planul de implicare a părților interesate	6
2. Descrierea proiectului	9
2.1. Descrierea pe scurt a proiectului.....	9
2.2. Aria geografică acoperită de proiect; Structura populației	14
2.3. Impacturi potențiale de mediu și sociale.....	17
3. Cadrul legislativ și cerințe aplicabile	18
3.1. Legislația națională specifică în Republica Moldova și România	18
3.2. Directive europene	21
3.3. Cerințe ale politicilor internaționale. Standarde și ghiduri.....	21
3.4. Convenții și principii internaționale.....	22
4. Identificarea și analiza părților implicate ale proiectului	24
4.1. Definirea și cartografierea părților interesate ale proiectului	24
4.2. Analiza și prioritatea părților interesate ale proiectului.....	29
5. Programul de implicare a părților interesate ale proiectului	36
5.1. Activitățile de implicare a părților interesate desfășurate până în prezent	39
5.1.1. PRE-EIMS – anterior etapei de preliminară de evaluare (scoping)	39
5.1.2. Etapa preliminară – de definire a domeniului pentru EIMS (scoping stage)	41
5.2. Aspecte cheie identificate în etapa preliminară (scoping)	48
5.3. Instrumente de comunicare și calendar de implementare	51
5.4. Activități planificate și viitoare de implicare a părților interesate	53
5.5. Publicarea și diseminarea informațiilor	56
6. Mecanismul de soluționare a sesizărilor	59
6.1. Obiective și procedură	59
7. Monitorizare și raportare.....	61
8. Detalii date contact pentru părțile interesate.....	62
9. Referințe	63
Anexa A – Baza de date părți interesate	64
Anexa B – Fișa de proiect	69
Anexa C – Misiunea în teren – instantanee evaluare preliminară	71
Anexa D – Formular public pentru sesizări	74

Listă tabele

Tabel 2-1 Suprafețe de teren și structuri administrative, MD și RO.....	14
Tabel 2-2 LEA 400 kV Strășeni (MD) - Gutinaș (RO) trasee propuse – traversarea țărilor, regiunilor și județelor/raioanelor	15

Tabel 2-3 Total populație rezidentă, pe medii de rezidență și raport de gen M/F	15
Tabel 3-4 Cadrul legislativ (MD, RO) privind consultarea publică și publicarea informațiilor	18
Tabel 3-5 Consultarea publică și publicarea informațiilor în cadrul procedurii EIM (MD, RO)	19
Tabel 3-6 Politici și cerințe internaționale relevante privind implicarea părților interesate	22
Tabel 4-7 Definiția părților interesate / publicului afectat ale/al proiectului	24
Tabel 4-8 Categoriile principale părți interesate / public țință, instrumente de comunicare, rezultate așteptate și bariere	30
Tabel 4-9 Zona de siguranță și protecție pentru acest tip de proiecte	33
Tabel 4-10 Principalele categorii de părți interesate – punctaj pentru Matricea Putere/Influență	34
Tabel 5-11 Promotorii și donorii proiectului, unde va fi publicat pachetul preliminar de informații EIMS	37
Tabel 5-12 Autorități publice unde se recomandă publicarea pachetului preliminar de informații EIMS	38
Tabel 5-13 Analiza preliminară EIMS – situația socio-economică actuală în coridorul de analiză (500 m stânga/dreapta de axul LEA)	48
Tabel 5-14 Analiza preliminară EIMS – Zone sensibile din perspectiva potențialului impact social de-a lungul traseelor LEA, Alternativele 1 și 2 (100 m stânga/dreapta de axul LEA)	50
Tabel 5-15 Instrumente de comunicare și calendar de implementare	51

Listă figuri

Figura 2-1 Trasee propuse pentru LEA 400 kV Strășeni (MD) - Gutinaș (RO)	12
Figura 2-2 Alternativele finale de traseu pentru analiza comparativă LEA 400 kV Strășeni (MD) - Gutinaș (RO)	13
Figura 2-3 Populația ocupată, pe activități economice, MD și RO, 2024	16
Figura 4-4 Categoriile publicului vizat / a părților interesate	26
Figura 4-5 Matricea Putere/Influență a părților interesate	33
Figura 4-6 Diagrama priorităților la nivelul părților interesate / publicului țință	35
Figura 5-7 Eveniment de informare și implicare a părților interesate, 11-12 iunie 2024, Chișinău, MD	40
Figura 5-8 Eveniment de informare și implicare a părților interesate, 13 iunie 2024, Chișinău, MD	41
Figura 5-9 Eveniment de informare și implicare a părților interesate, 13 iunie 2024, Strășeni, MD	41
Figura 5-10 Cele 4 opțiuni de traseu LEA 400 kV Gutinaș (RO) - Strășeni (MD) și punctele de oprire planificate în cadrul misiunii în teren din etapa de evaluare preliminară	42
Figura 5-11 Ședință internă de analiză a progresului proiectului, 13 noiembrie 2024, București, RO	44
Figura 5-12 Prima reuniune oficială introductivă cu principalele autorități române, 14 noiembrie 2024, București, RO	45
Figura 5-13 Întâlnire de proiect – echipa de proiect și ministrul Energiei, 3 decembrie 2025, Chișinău, MD	46
Figura 5-14 Întâlnire de proiect pentru aprobarea versiunilor preliminare a Rapoartelor (SF, EIMS, SEP), 28 aprilie 2026, Chișinău, MD	48
Figura 5-15 Programul SEP	55
Figura 6-15 Procedura de sesizare	60

Acronime și abrevieri

BERD	European Bank for Reconstruction and Development / Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare
BEI	European Investment Bank / Banca Europeană de Investiții
BV	Black & Veatch Special Projects Corp.
CLO	Community Liaison Officer / Ofițer de legătură cu comunitățile locale
DOS	U.S. Department of State, Federal Government / Departamentul de Stat, Guvernul Federal al SUA
EC/CE	European Commission / Comisia Europeană
ENSTO-E	European Network of Transmission System Operators / Rețeaua Europeană a Operatorilor de Sisteme de Transport pentru Energie Electrică
EPC	Engineering – Procurement – Construction / Inginerie - Achiziții - Construcție
ES/SE	Electrical Substation / Stație electrică
ESIA/EIMS	Environmental and Social Impact Assessment / Evaluarea impactului de mediu și social
ESMMP	Environmental and Social Management and Monitoring Plan / Plan de management și monitorizare a impactului asupra mediului și social
EU/UE	European Union/Uniunea Europeană
FS/SF	Feasibility Study / Studiu de fezabilitate
IFC	International Financing Corporation / Corporații Financiare Internaționale
kV	Kilo Volt
MD	Republic of Moldova / Republica Moldova
NGO/ONG	Non-Governmental Organisation / Organizație Non-Guvernamentală
RO	Romania
SEP	Stakeholder Engagement Plan / Plan de implicare a părților interesate
T-Line/LEA	Overhead Transmission Line / Linie electrică aeriană
UG	Underground / Subteran
US	United States
USAID	United States Agency for International Development / Agenția Internațională de Dezvoltare a SUA
WB/BM	World Bank / Banca Mondială

1. Introducere

Prin adoptarea Legii nr. 117/2009, Republica Moldova a aderat, în calitate de parte contractantă, la Tratatul de instituire a Comunității Energetice. Unul dintre obiectivele principale ale acestui tratat este crearea unei piețe energetice integrate, care să permită tranzacții transfrontaliere cu energie electrică și integrarea în piața Uniunii Europene prin interconectarea cu rețeaua europeană „ENTSO-E” (Rețeaua Europeană a Operatorilor de Sisteme de Transport pentru Energie Electrică).

Pentru Republica Moldova, extinderea politicilor energetice interne ale UE către Europa de Sud-Est și regiunea Mării Negre reprezintă o necesitate strategică, având în vedere dependența de importuri și contextul geopolitic actual, agravat de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei.

Conform Planurilor de dezvoltare a rețelelor de transport al energiei electrice din ambele țări¹, procesul de interconectare asincronă a celor două sisteme electroenergetice naționale, prin stații electrice de conversie back-to-back, este în plină desfășurare. În acest context, și având în vedere MEMORANDUM-ul de ÎNȚELEGERE² semnat la 11 decembrie 2023, creșterea capacității de schimb transfrontalier de energie electrică presupune următoarea configurație a liniilor electrice aeriene de transport (LEA):

- 1 x LEA 400 kV „Isaccea (RO) – Vulcănești (MD)” - existentă;
- 1 x LEA 400 kV „Suceava (RO) – Bălți (MD)” – în curs de realizare;
- **1 x LEA 400 kV „Strășeni (MD) – Gutinaș (RO)” – proiectul de față.**

În acest context, în perioada 2022-2024, guvernul SUA prin USAID și-a consolidat prezența în Republica Moldova prin programul regional “Investments in the Development of Energy Assets” (IDEA) și a inițiat sprijinul pentru planificarea construcției viitoarei **LEA 400 kV „Gutinaș (RO) – Strășeni (MD)”**, prin susținerea elaborării următoarelor documente:

1. Studiul de fezabilitate pentru analiza tehnico-economică, inclusiv evaluarea multicriterială (MCA) pentru selectarea traseului optim al LEA;
2. Pachetul EIMS preliminar, care include definirea domeniului pentru evaluare impactului de mediu și social, împreună cu Planul de implicare a părților interesate (SEP) – Raportul de față.

¹ Planul de Dezvoltare a RET perioada 2024 – 2033, CN Transelectrica, Romania <https://web.transelectrica.ro/noutati/noutati/word/PPDRET%202024-2028-2033.pdf>; Plan de Dezvoltare a Rețelelor Electrice de Transport în perioada anilor 2021-2033, I.S. Moldelectrica, Republica Moldova [https://www.moldelectrica.md/files/docs/TYNDP%202025-2034%20\(RO\).pdf](https://www.moldelectrica.md/files/docs/TYNDP%202025-2034%20(RO).pdf)

² MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE din 11 decembrie 2023 între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din România și Republica Moldova <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/279687>

Black & Veatch Special Projects Corp. (BV) este implementatorul principal al proiectului IDEA. BV a contractat Compania de Consultanță în Energie și Mediu S.A. / Energy and Environment Consulting Company (CEEM) pentru realizarea EIMS.

În 2025, susținerea financiară a proiectului a fost transferată de la USAID la Departamentul de Stat al S.U. (DOS).

1.1. Rolul și scopul SEP – Planul de implicare a părților interesate

Implicarea părților interesate și evaluarea impactului social sunt avute în vedere în cadrul programelor tuturor finanțatorilor/donorilor internaționali. Aceasta reprezintă o etapă integrantă a procesului de elaborare a EIMS și reprezintă o cerință a tuturor procedurilor și standardelor IFI, inclusiv a Codului Federal de Reglementare al S.U. - Part 216, Title 22 (22 CFR 216) – Reg. 216³.

Implicarea părților interesate reprezintă o bună practică ce trebuie inclusă în elaborarea Examinărilor Inițiale de Mediu (IEE), în special în cazul proiectelor complexe.

În etapa de evaluare preliminară (scoping), Regulamentul 216 impune consultarea părților interesate, iar 22 CFR 216.3(a)(4)(i) prevede că „persoanele cu expertiză relevantă pentru aspectele de mediu ale acțiunii propuse trebuie să participe la acest proces de definire a domeniului”. Participanții pot include, fără a se limita la: reprezentanți ai guvernelor țărilor gazdă, instituții publice și private, personalul misiunii AID și contractori. Bunele practici internaționale recunosc, de asemenea, importanța implicării timpurii a comunităților locale, a populațiilor indigene și a persoanelor care pot fi afectate de proiectul propus.

Raportul de față SEP inițial, inclus în pachetul preliminar EIMS de publicare/diseminare a informațiilor, va sprijini echipa de consultanți în stabilirea gradului în care acest raport distinct, împreună cu o evaluare preliminară a impactului social, este suficient, sau dacă este necesară elaborarea unei evaluări complete a impactului social pentru a înțelege pe deplin potențialele efecte, pentru a gestiona riscurile și pentru a planifica măsuri de atenuare a impacturilor negative.

Un alt rol al SEP este acela de a crea și menține, pe termen lung, o relație constructivă între titularul proiectului și părțile interesate afectate.

3 U.S. Code of Federal Regulations - PART 216—ENVIRONMENTAL PROCEDURES, January 2026
<https://www.ecfr.gov/current/title-22/chapter-II/part-216>

Acest Plan de implicare al părților interesate (SEP) a fost elaborat ținând cont de natura și amploarea riscurilor și impacturilor, precum și de stadiul de dezvoltare al unui proiect de tip linie electrică aeriană de transport, respectiv **LEA 400 kV „Strășeni (MD) – Gutinaș (RO)”**.

SEP acoperă întreg ciclul de viață al proiectului, incluzând pregătirea amplasamentului, construcția, operarea și dezafectarea. Natura și frecvența activităților de implicare sunt determinate de riscurile și impacturile asociate proiectului.

SEP va constitui un instrument pentru operatorii rețelelor naționale de transport a energiei electrice – TRANSELECTRICA (TEL), România și MOLDELECTRICA (MEL), Republica Moldova – în definirea strategiei și programului de implicare a părților interesate pe parcursul diferitelor etape ale proiectului (planificare – studii și consultări, proiectare; construcție – punere în funcțiune și operare), prin asigurarea unor informații relevante și ușor de înțeles și prin oferirea posibilității tuturor categoriilor de public vizate de a-și exprima opiniile și de a primi răspunsuri.

SEP este un document dinamic, care va fi revizuit periodic și adaptat în funcție de evoluția proiectului și de specificul cultural. Acesta va include informații sau descrierea metodelor privind:

- prezentarea cerințelor cadrului de reglementare referitoare la consultarea părților interesate și la publicarea/diseminare informațiilor;
- identificarea și prioritizarea grupurilor principale de public țintă;
- elaborarea strategiei și a calendarului pentru publicarea/diseminarea informațiilor, implicarea și consultarea fiecărui grup țintă;
- definirea resurselor și responsabilităților pentru implementarea activităților de implicare a părților interesate;
- acces și contact pentru mecanismul de sesizări.

Beneficiile implicării părților interesate includ:

- părțile interesate pot furniza informații și cunoștințe valoroase privind condițiile și problemele locale de mediu;
- părțile interesate pot propune soluții inovatoare care nu au fost avute în vedere inițial de echipa de consultanți sau de beneficiar;
- problemele sociale și conflictele pot fi prevenite sau diminuate prin consultarea publicului;
- consultarea poate crește gradul de asumare și susținere a proiectelor, planurilor sau programelor;
- implicarea părților interesate contribuie la creșterea nivelului de informare cu privire la proiect;

- procesul de diseminare - consultare oferă un cadru formal și documentat în care părțile interesate pot discuta, adresa întrebări și formula preocupări, primind confirmarea că acestea au fost înregistrate și analizate.

2. Descrierea proiectului

2.1. Descrierea pe scurt a proiectului

Titlu proiect:

LEA 400 kV „Strășeni (MD) – Gutinaș (RO)”

Durata - etapele și categoria de proiect:

Etapa de planificare: 8-10 luni

- Fezabilitate, evaluarea impactului de mediu și social (în curs de derulare)

Etapa de implementare: 3,5-4 ani

- 18-20 luni – Achiziții, Proiectare de bază și de detaliu, Avize-Acorduri, Achiziții de terenuri (exproprieri)
- 22-24 luni – Construcție, inclusiv organizarea șantierului, teste și punere în funcțiune

Etapa de funcționare & Întreținere: 30-40 ani

Etapa de închidere / dezafectare: 3-8 luni

Categoria de proiect pentru acele proiecte susceptibile să genereze impacturi negative asupra mediului sau sociale și probleme în fazele de construcție și funcționare/exploatare, este definită astfel:

Conform legislației naționale proiectele LEA sunt incluse astfel:

- MD și RO – Legea nr. 86/2014, Anexa 2 respectiv Legea nr. 292/2018, Anexa 2 “Lista activităților planificate / proiectelor pentru care trebuie stabilită necesitatea efectuării evaluării impactului asupra mediului; pct. 3 al. b) instalații industriale pentru transportul gazelor, aburului și apei calde; transportul energiei electrice prin cabluri aeriene”

Conform cerințelor Codului Regulamentului Federal SUA (22 CFR 216) și ale USAID, privind ghidurile sectoriale de mediu:

- “Construcția liniilor de transport” este parte a Ghidului de Mediu pentru Sectorul Construcții⁴

4 Sector Environmental Guideline – Construction, USAID, 2017 <https://usaidgems.org/sectorGuidelines.htm>

Scopul proiectului:

Etapă de planificare a proiectului (etapa actuală): Evaluarea fezabilității LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO), a impactului asupra mediului și social pentru dezvoltarea liniei electrice aeriene de înaltă tensiune, inclusiv lucrările necesare de modernizare - adaptare la stația electrică (SE) 400/220/110 kV Gutinaș (RO) și construcția unei stații electrice (SE) noi de 400 kV lângă incinta ES existente 330/110 kV Strășeni (MD).

Descrierea proiectului:

După aprobarea studiului de fezabilitate (SF) și obținerea avizelor de mediu, proiectul va intra în etapa de implementare, incluzând elaborarea FEED – Proiectare tehnică de bază și de detaliu (Front-End Engineering Design), obținerea autorizațiilor de construire și a altor avize - acorduri, pregătirea amplasamentului, execuția lucrărilor și montajul echipamentelor, precum și punerea în funcțiune.

Finanțarea Studiului de Fezabilitate (SF) și a Raportului Preliminar EIMS, pentru întreg traseul LEA 400 kV „Strășeni (MD) – Gutinaș (RO)”, a fost inițial asigurată de USAID (2022-2024), prin programul „Investments in the Development of Energy Assets” (IDEA), și transferată, în 2025, către Departamentul de Stat al Statelor Unite (DOS) – Biroul pentru Afaceri Europene și Eurasiatice, Oficiul Coordonatorului Asistenței SUA pentru Europa, Eurasia și Asia Centrală (EUR/ACE).

Traseul LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO) pornește din noua SE 400 kV Strășeni, din vecinătatea SE existente 330/110 kV Strășeni, situată în nordul municipiului Strășeni, raionul Strășeni, Regiunea Centru a Republicii Moldova traversând frontiera MD/RO până la SE 400/220/110 kV Gutinaș, situată la sud-est de municipiul Onești, județul Bacău, regiunea NUTS2 RO, în partea estică a României.

Pentru realizarea investiției LEA 400 kV Strășeni – Gutinaș sunt necesare atât suprafețe de teren ocupate definitiv, cât și temporar. Suprafețele ocupate definitiv sunt destinate:

- Fundațiilor stâlpilor LEA (cca. 225 / MD și 472 / RO structuri fundații), în funcție de tipul stâlpilor și deschiderea acestora (distanța dintre axele fundațiilor picioarelor stâlpului metalic);
- SE 400 kV Strășeni (MD) noi, cu o suprafață de aproximativ 2,5-3,5 ha, în configurație bară dublă – dublu întreruptor, care va fi construită în proximitatea stației existente.

Suprafețele ocupate temporar sunt necesare pentru organizarea și desfășurarea lucrărilor de șantier și includ platforme de montaj pentru stâlpii de susținere și pentru stâlpii de colț; și platforme pentru conductoarele de fază și culoarul de lucru pentru montaj (zona de acces).

În prima etapă a analizei preliminare (scoping analysis), au fost investigate 4 opțiuni de traseu (**Figura 2-1**) pentru selectarea variantei optime a viitoarei LEA 400 kV Strășeni – Gutinaș:

1. Opțiunea 1 (traseu roșu) - pornește la est din SE Gutinaș și traversează în România județele Bacău, Vaslui și Iași, iar în Republica Moldova raioanele Nisporeni și Strășeni, cu punct final în SE Strășeni, Regiunea Centru, MD; lungime estimată: 203 km (146/RO, 57/MD);

2. Opțiunea 2 (traseu portocaliu) - pornește la est din SE Gutinaș și traversează în România județele Bacău și Vaslui, iar în Republica Moldova raioanele Hîncești, Nisporeni și Strășeni, cu punct final în SE Strășeni; lungime estimată: 206 km (134/RO, 72/MD);
3. Opțiunea 3 (traseu albastru) - pornește la est din SE Gutinaș și traversează în România județele Bacău și Vaslui, iar în Republica Moldova raioanele Hîncești, Nisporeni și Strășeni, cu punct final în SE Strășeni; lungime estimată: 210 km (144/RO, 66/MD);
4. Opțiunea 4 (traseu magenta/violet) - pornește la est din SE Gutinaș și traversează în România județele Bacău, Vaslui și Iași, iar în Republica Moldova raioanele Leova, Cimișlia, Ialoveni și Strășeni, precum și municipiul Chișinău, cu punct final în SE Strășeni; lungime estimată: 238 km (130/RO, 108/MD).

Pentru noua SE 400 kV Strășeni (MD), extinderea propusă, cu o suprafață de aproximativ 2,5-3,5 ha, este planificată a se construi în vecinătatea SE existente 330/110 kV Strășeni, pe un teren proprietate privată ce urmează a fi achiziționat, iar conectarea se va realiza prin linie electrică aeriană. În cadrul SF au fost analizate 2 opțiuni de amplasament pentru această extindere.

În ceea ce privește punctul de racord în SE 400/220/110 kV Gutinaș, amplasarea va fi în incinta stației existente, cu ieșiri prin linii subterane (LES), tranziția la linie aeriană realizându-se după:

- aproximativ 210 m de LES pentru Opțiunea 3 (traseu albastru);
- aproximativ 2.570 m de LES pentru Opțiunile 1, 2 și 4 (trasee roșu, portocaliu și magenta/violet).

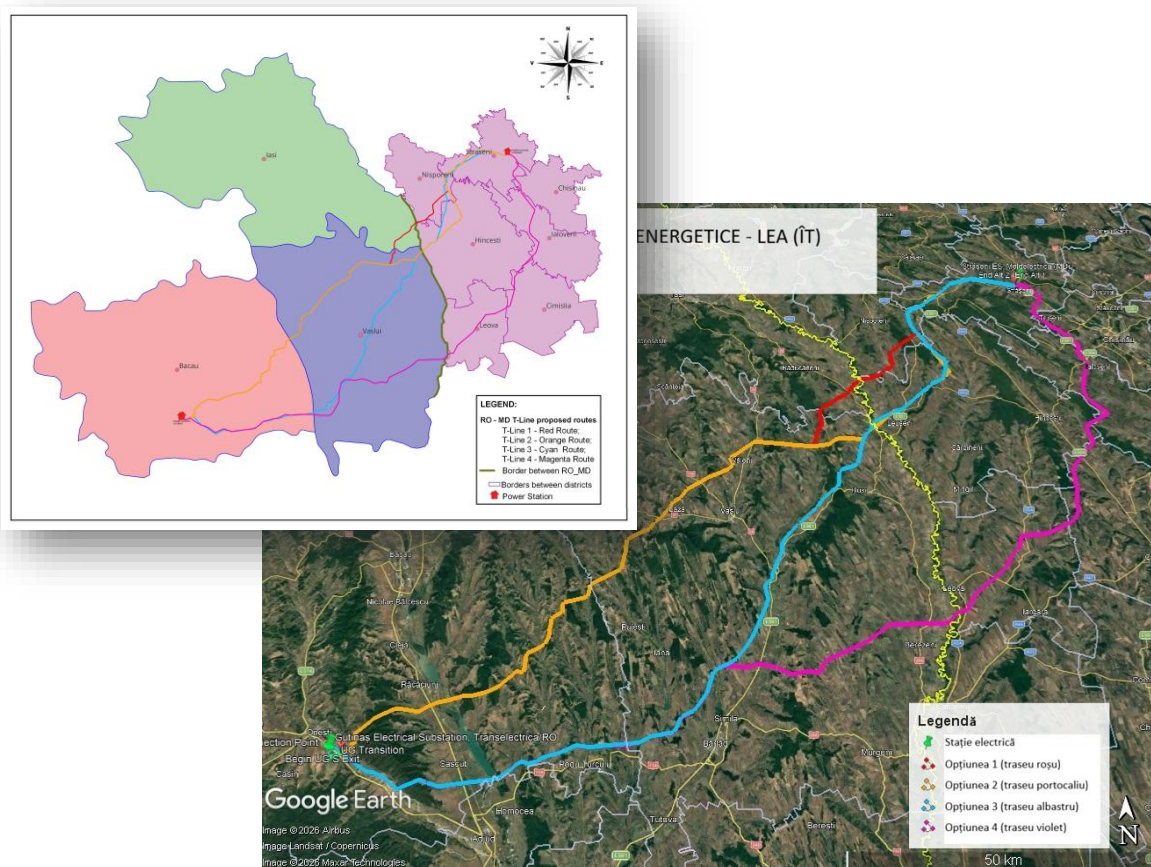

Figura 2-1 Trasee propuse pentru LEA 400 kV „Strășeni (MD) – Gutinaș (RO)”

Sursa: Imagini prelucrate de către Consultant pe baza imaginilor satelitare (Google Earth, 2022)

Analiza multicriterială (MCA) inițială, incluzând peste 45 de criterii comparative, a luat în considerare aspecte tehnice, de mediu, socio–economice și culturale, după cum urmează:

- **Technic** (ex. lungime; coexistența cu alte proiecte de investiții, precum drumuri, căi ferate, alte linii electrice aeriene, linii de telecomunicații, diverse conducte etc.; accesibilitatea traseului / gradul de dificultate; costuri investiționale etc.);
- **Mediu** (ex. traversarea zonelor forestiere protejate, a râurilor și lacurilor; impactul câmpului electromagnetic; impactul asupra ecosistemelor, florei și faunei; impact vizual etc.);
- **Socio–economic** (ex. accesul la terenuri agricole; defrișări; tipul de proprietate a terenurilor la traversarea comunităților locale sau în zone de teren agricol productiv; relocare sau compensare; impact temporar asupra calității aerului (praf și particule în suspensie), zgomot generat de creșterea intensității și volumului traficului rutier în perioada de pregătire a amplasamentului și de execuție a lucrărilor etc.);
- **Patrimoniu cultural** (e.x. impactul asupra clădirilor și monumentelor de patrimoniu; traversarea siturilor arheologice etc.).

Scopul analizei multicriteriale pentru selectarea opțiunii optime de traseu a LEA a fost prevenirea/evitarea/minimizarea impactului potențial generat de proiect.

Pe baza cercetărilor realizate în timpul misiunii pe teren (23–27 septembrie 2024) și ulterior, în a doua etapă a analizei preliminară (scoping), în cadrul Raportului preliminar EIMS și al analizei multicriteriale aprofundate (MCA) revizuite, au fost propuse următoarele soluții:

- Aprofundarea analizei preliminară și a studiului de fezabilitate pentru LEA 400 kV Strășeni–Gutinaș (Figura 2-2), pentru două trasee alternative revizuite:
 - **Alternativa 1** – versiunea actualizată a Opțiunii 3 (traseu albastru); lungime estimată la 216 km (144/RO, 72/MD) și cca. 697 fundații de stâlpi;
 - **Alternativa 2** – fosta Opțiune 4 (traseu magenta/violet); lungime estimată la 237 km (124/RO, 111/MD) și cca. 888 fundații de stâlpi;
- **SE 400 kV Strășeni (MD) nouă** – teren vecin cu SE existentă de cca. 2,5-3,5 ha;
- **Extindere SE 400 kV Gutinaș (RO) existentă** – în incinta aparținând SE 400/220/110 kV Gutinaș.

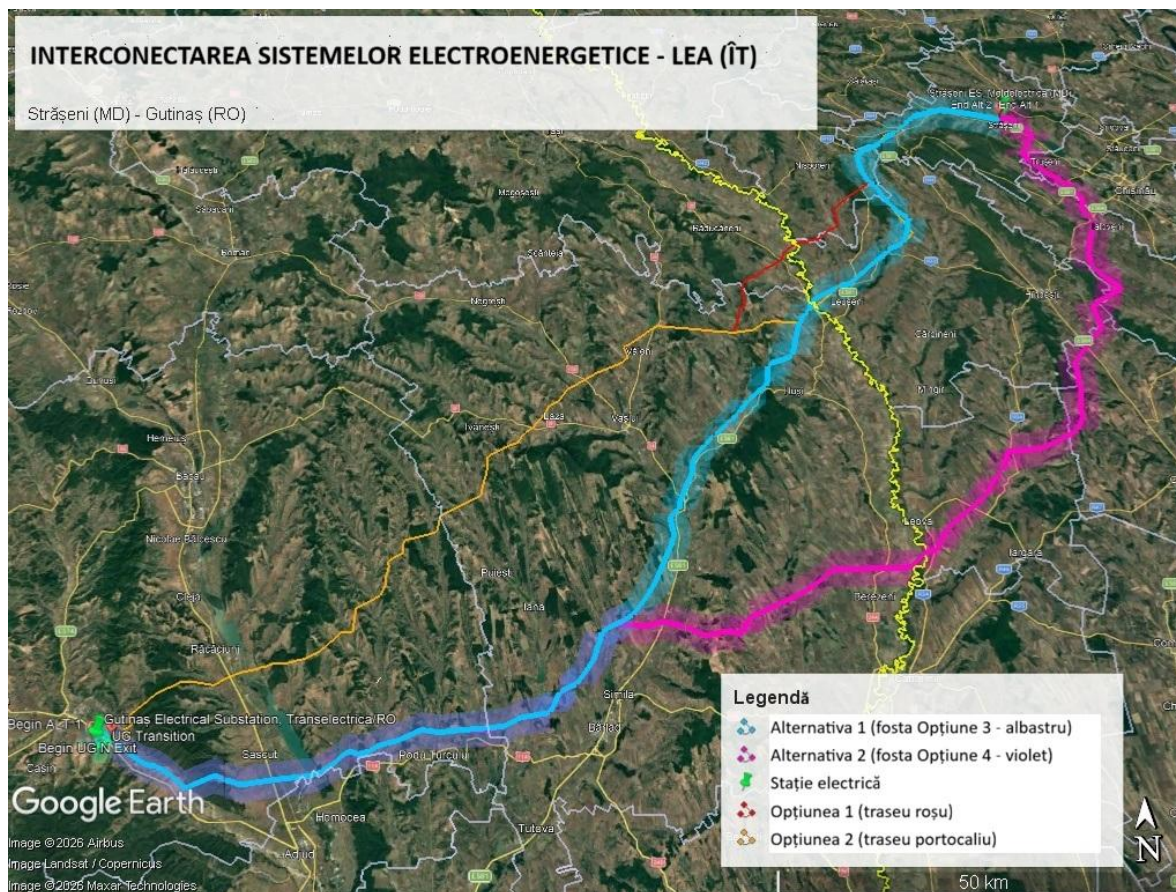

Figura 2-2 Alternativele finale de traseu pentru analiza comparativă LEA 400 kV „Strășeni (MD) – Gutinaș (RO)”

Sursa: Imagini prelucrate de către Consultant pe baza informațiilor din misiunea pe teren (septembrie 2024) și a imaginilor satelitare (Google Earth, 2022); LEA – linie electrică aeriană

Transelectrica (RO) și Moldelectrica (MD) vor trebui să aprobe traseul optim, având în vedere această analiză comparativă finală între Alternativa 1 (traseu albastru) și Alternativa 2 (traseu magenta/violet) (**Figura 2-2**).

În urma acestei analize comparative finale, fundamentarea alegerii între **Alternativa 1** sau **Alternativa 2** pentru traseul optim al LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO) va avea la bază: minimizarea tuturor impacturilor potențiale generate de proiect (ex. defrișări și curățarea terenurilor; impact asupra patrimoniului cultural și monumentelor; strămutare și/sau compensare; pierderea bunurilor și deplasare economică).

2.2. Aria geografică acoperită de proiect; Structura populației

Republica Moldova (MD) și România sunt situate în Europa de Sud-Est, având următoarele țări vecine: Ucraina, Ungaria, Serbia și Bulgaria. Ambele țări fac parte din bazinul Mării Negre.

În ambele țări predomină clima temperat-continentală, cu veri calde și însorite și ierni reci, ușor mai blânde în partea de sud.

Suprafețele teritoriale și structurile administrative sunt prezentate mai jos:

Tabel 2-1 Suprafețe de teren și structuri administrative, MD și RO

	Republica Moldova⁵	România
Total suprafață	33.843 km ²	238.397 km ²
Structuri administrative	Republica Moldova este împărțită în 32 de raioane și două unități teritoriale autonome: Găgăuzia (U.T.A.G.) și unitățile administrativ-teritoriale din Transnistria (U.T.A.T.). În plus, în cadrul organizării administrative generale, Republica Moldova are un total de 1.682 localități, dintre care: - cu primar și consiliu local propriu - 66 orașe și municipii	România este împărțită în 41 de județe (nivel NUTS3) și Municipiul București, iar conform Nomenclatorului unităților teritoriale pentru statistică⁶ există, de asemenea, 8 regiuni de dezvoltare (nivel NUTS2) și 4 macroregiuni (nivel NUTS1). În total sunt 16.139 localități, dintre care: - cu primar și consiliu local propriu - 319 orașe și municipii - 2.862 comune

5 <https://moldova.md/ro/content/geografie>

6 <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/345175/17780010/2021-NUTS-3-map-RO.pdf/8f340e0e-0839-8b3f-9a96-29a2007bbc55?t=1698686468710>

	Republica Moldova ⁵	România
	- 916 sate - reședință - 700 localități în componența orașelor/municipiilor și comunelor	- 12.958 sate, care nu au dimensiunea necesară pentru a avea administrație separată.

Sursa: RO și MD – Institutele Naționale de Statistică și Anuarele Statistice

Conform **Figura 2-1** cele 4 (patru) trasee propuse pentru LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO) traversează ambele țări, Republica Moldova (MD) și România (RO), parcurgând următoarele regiuni și județe/raioane, așa cum sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabel 2-2 LEA 400 kV Strășeni (MD) - Gutinaș (RO) trasee propuse – traversarea țărilor, regiunilor și județelor/raioanelor

Republica Moldova Regiunea de Dezvoltare Centru	România Regiunea de Dezvoltare (NUTS2): RO21 Nord-Est
Municipiul Chișinău Raionul Leova Raionul Hîncești Raionul Nisporeni Raionul Cimișlia Raionul Ialoveni Raionul Strășeni	Județul Bacău (NUTS3/RO211) Județul Iași (NUTS3/RO213) Județul Vaslui (NUTS3/RO216)

Sursa: Date procesate de către Consultant (Google Earth, 2022)

Populația pe genuri, structurată pe medii de rezidență – conform datelor celui mai recent recensământ oficial – evidențiază similitudini și diferențe între România și Republica Moldova (**Tabel 2-3**), în ambele țări, populația feminină este majoritară, cu puține excepții; însă raportul dintre mediul urban și mediul rural este complet diferit la nivel național: în România, 52% urban vs. 48% rural, ceea ce indică o orientare spre urbanizare, cu unele particularități regionale, iar în Republica Moldova, 46% urban vs. 54% rural – menținându-se predominant caracterul tradițional rural, cu excepția municipiului Chișinău (88% urban vs. 12% rural).

Tabel 2-3 Total populație rezidentă, pe medii de rezidență și raport de gen M/F

Recensământ 2024	Republica Moldova	Municipiul Chișinău	Raionul Cimișlia	Raionul Hîncești	Raionul Ialoveni	Raionul Leova	Raionul Nisporeni	Raionul Strășeni
Populația rezidentă (pers.)	2.409.207	720.128	30.986	69.462	74.458	28.835	36.413	61.362
urban (pers.)	1.118.967	636.750	7.918	11.391	14.665	8.892	9.140	14.722
rural (pers.)	1.290.240	83.378	23.068	58.071	59.793	19.943	27.273	46.640
Masculin vs. Feminin	0,89	0,86	0,96	0,94	0,95	0,98	0,95	0,94

Recensământ 2021	România	Județul Bacău	Județul Vaslui	Județul Iași
Populația rezidentă (pers.)	19.053.815	601.387	374.700	760.774
urban (pers.)	9.939.102	254.589	157.925	327.001
rural (pers.)	9.114.713	349.542	219.431	428.396
Masculin vs. Feminin	0,94	0,96	1,01	0,97

Sursa: Ultimul recensământ oficial din RO și MD, <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive/> și https://statistica.gov.md/ro/statistic_indicator_details/60

În ceea ce privește structura etnică, în Republica Moldova moldovenii reprezintă cel mai numeros grup etnic, cu peste 76,7% (MD, recensământ oficial 2024), iar în România românii reprezintă 78% (RO, recensământ oficial 2021), procentele depășind 80% în ambele țări la nivelul raioanelor și județelor traversate de traseele propuse ale LEA.

Conform Anuarelor Statistice Naționale 2025, rata de ocupare a fost de 42,7% în Republica Moldova, comparativ cu 63,8% în România (2024), iar structura populației ocupate pe activități economice este prezentată în figura următoare.

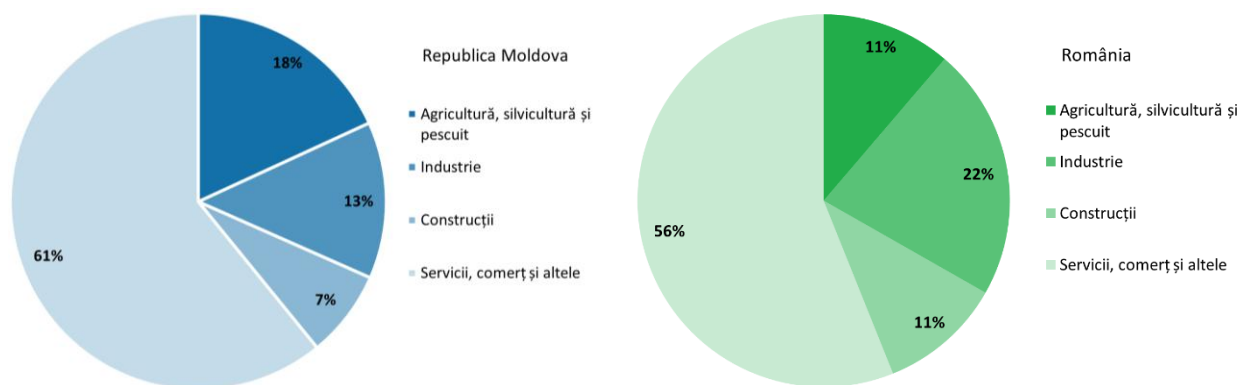

Figura 2-3 Populația ocupată, pe activități economice, MD și RO, 2024

Sursa: Anuarele Statistice Naționale, 2023

Având în vedere hărțile topografice aferente rutelor analizate pentru Alternativa 1 și Alternativa 2 ale LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO), inclusiv datele privind structura proprietății terenurilor și destinația utilizării terenurilor din zonele adiacente (a se vedea **Raportul preliminar EIMS – Capitolul 5.4 Utilizarea și regimul juridic al terenurilor**), se poate concluziona că populația din aria de interes este predominant rurală, având ca activitate economică principală agricultura (ex. culturi agricole, vii etc.).

Informații suplimentare referitoare la comunitățile locale incluse în grupul-țintă al LEA, precum și la existența sau nu a unor grupuri sau persoane vulnerabile, sunt prezentate în **Capitolul 5 – Programul de consultare a părților interesate**.

2.3. Impacturi potențiale de mediu și sociale

Pe baza Raportului preliminar EIMS și a misiunii preliminare pe teren (*scoping mission*), organizată în perioada 23–27 septembrie 2024, au fost identificate următoarele aspecte sensibile de-a lungul ambelor trasee analizate ale LEA – Alternativa 1 și Alternativa 2 (**Figura 2-2**):

▪ Mediu

O zonă sensibilă traversată de ambele trasee LEA (Alt. 1 și 2) este coridorul ecologic de importanță internațională Râul Prut – ROSCI 0213. Alte câteva zone sensibile situate în proximitatea traseelor analizate (Alt. 1 și 2) sunt:

- România: ROSPA 0063 – Acumulările/Lacurile Buhuși - Bacău - Berești (Arie de protecție specială avifaunistică) și IBA (Arii importante pentru păsări), ROSPA 0162 - Mânjești (Arie de protecție specială avifaunistică) și ROSCI 0335 – Pădurea Dobrina Huși (Sit de Importanță Comunitară), ROSPA 0119 - Horga-Zorleni (Arie de protecție specială avifaunistică),
- Republica Moldova: RP25, RP13 – Rezervații peisagistice și IBA, RNS 23 – Rezervație naturală forestieră, Lacurile Dânceni și Ghidighici.

▪ Social și economic

Construcția și operarea LEA vor afecta persoanele stabilite în zonele urbane/rurale situate la o distanță ≤ 50 m (stânga/dreapta față de axul LEA) de-a lungul traseelor Alternativei 1 și Alternativei 2, în moduri diferite: • acces dificil, pentru perioade determinate de timp, la terenurile agricole din structura predominant rurală a raioanelor/MD și județelor/RO, cu zone rezidențiale reduse; • impact local minor și temporar asupra calității aerului (praf și particule în suspensie) și zgomot generat de creșterea intensității și volumului traficului în perioada de pregătire a amplasamentului și execuție a lucrărilor; • zgomot specific efectului de „corona” al câmpului magnetic și generare de ozon în timpul funcționării LEA, care pot influența posibilitatea de locuire în proximitatea instalațiilor – în zona culoarului de siguranță și protecție (a se vedea **Tabel 4-9: Zone de siguranță și protecție pentru acest tip de proiecte**); • potențiale impacturi asupra mijloacelor de trai – dreptul de proprietate asupra terenurilor poate fi afectat prin posibile exproprieri cu compensare și/sau relocare.

▪ Patrimoniu cultural

Există mai multe obiective de patrimoniu cultural și monumente istorice în proximitatea traseelor propuse ale LEA (Alt. 1 și 2). Impactul asupra clădirilor sau zonelor cu valoare culturală, precum și asupra siturilor arheologice, va fi evitat atât în faza de pregătire a amplasamentului, cât și în cea de execuție.

Pentru detalii suplimentare, a se vedea **Capitolul 5.2 – Aspecte-cheie identificate în etapa de evaluare preliminară**.

3. Cadrul legislativ și cerințe aplicabile

3.1. Legislația națională specifică în Republica Moldova și România

Ambele Constituții recunosc faptul că accesul la informație reprezintă unul dintre drepturile fundamentale ale omului.

Cadrul legislativ privind consultarea publică și publicarea/împărtășirea informațiilor este reprezentat în principal de următoarele acte normative și documente naționale (politici, ghiduri etc.):

Tabel 3-4 Cadrul legislativ (MD, RO) privind consultarea publică și publicarea informațiilor

Republica Moldova	România
Constituția Republicii Moldova , 1994, cu toate modificările și completările ulterioare	Constituția României , aprobată la 8 decembrie 1991 prin referendum național, modificată și completată prin Legea nr. 429/2003
Legea nr. 148/2023 privind accesul la informație de interes public , cu modificările și completările ulterioare	Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public , cu modificările și completările ulterioare
Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului , cu modificările și completările ulterioare	Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, care transpune prevederile Directivei 2011/92/UE (Directiva EIA)
Ordinul nr. 150/2024 emis de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului pentru aprobarea Ghidului privind realizarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului	Ordinul nr. 269/2020 emis de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor pentru aprobarea Ghidului general aplicabil tuturor etapelor procedurii EIA, a Ghidului pentru EIA în context transfrontalier și a altor ghiduri specifice pentru diferite domenii și categorii de proiecte
Legea nr. 488/1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică de interes național , cu modificările și completările ulterioare	Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică , necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare
Codul funciar nr. 22/2024, cu modificările și completările ulterioare	Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar , cu modificările și completările ulterioare
HG nr. 1170/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind atribuirea terenurilor, schimbarea destinației și schimbul de terenuri , cu modificările și completările ulterioare	Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică , necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare
Legea nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare , cu modificările și completările ulterioare	Legea nr. 287/2009 privind Codul civil , cu modificările și completările ulterioare, care consacră dreptul la libertatea de exprimare

Republica Moldova	România
Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional , cu modificările și completările ulterioare	Legea nr. 86/2000 pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus)
	Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică , cu modificările și completările ulterioare
HG nr. 967/2016 privind Regulamentul cu privire la procedura de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional	Legea nr. 363/2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor, măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date , cu modificările și completările ulterioare
Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal , cu modificările și completările ulterioare	
HG nr. 72/2000 privind Regulamentul privind participarea publicului la elaborarea și adoptarea deciziilor de mediu	HG nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul , cu modificările și completările ulterioare

Legea nr. 148/2023 (MD) și Legea nr. 544/2001 (RO) prevăd că informațiile de interes public trebuie puse la dispoziția solicitanților în mod gratuit și obligatoriu. Nu există o autoritate specifică pentru controlul aplicării acestor legi, însă există posibilitatea de a formula plângere la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Legea nr. 86/2014 (MD) și Legea nr. 292/2018 (RO), în conformitate cu prevederile ambelor Constituții, împreună cu alte acte legislative în vigoare privind dreptul de acces al publicului la informația de mediu, stabilesc **scopurile, atribuțiile, regulile și principiile desfășurării procedurii de evaluare a impactului asupra mediului (EIM)**.

În ceea ce privește consultarea publică și publicarea/împărtășirea/diseminarea informațiilor, procedura EIM stabilește în mod expres regulile și cerințele care trebuie respectate.

Tabel 3-5 Consultarea publică și publicarea informațiilor în cadrul procedurii EIM (MD, RO)

Republica Moldova	România
Legea nr. 86/2014 Anexa 1, pct. 21 Construcția LEA cu o tensiune de minimum 220 kV și o lungime mai mare de 15 km este supusă procedurii de evaluare a impactului asupra mediului (EIM)	Legea nr. 292/2018 (Legea EIM) Anexa 1, pct. 20 Construcția LEA cu o tensiune de 220 kV și o lungime de cel puțin 15 km este supusă obligatoriu procedurii de evaluare a impactului asupra mediului
Legea nr. 86/2014 (Legea EIM) - Capitolele IV, V și VI ▪ Inițiatorul va publica pachetul de informare în cel puțin un ziar național și unul local și îl	Legea nr. 292/2018 (Legea EIM) – Capitolele II-V și VII ▪ Pentru asigurarea participării efective a părților interesate în procesul decizional, autoritățile

Republica Moldova	România
va încărcă pe pagina sa web, împreună cu detalii privind transmiterea observațiilor (unde, cui se adresează sesizările și până la ce termen trebuie transmise). Toate comentariile și sesizările sunt înregistrate de inițiator, o copie fiind transmisă autorității competente – în acest caz Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; ▪ Pachetul de informare va fi publicat, de asemenea, pe paginile web ale autorității competente – Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Economiei (autoritate în domeniul de interes) și ale administrației publice locale de nivelul I din aria de interes a proiectului (orașe/municipii și sate/comune); suplimentar, reprezentanții comunităților locale vor putea consulta versiunea tipărită a documentelor într-un spațiu public accesibil; ▪ Observațiile/sesizările părților interesate sunt primite în scris, într-un termen stabilit de lege (30 sau 60 de zile, în funcție de natura pachetului de informare); ▪ În paralel, inițiatorul are obligația de a lua în considerare opinia părților interesate prin organizarea de consultări publice, în conformitate cu cerințele art. 22; ▪ După colectarea tuturor observațiilor/sesizărilor, atât în scris, cât și din dezbaterile publice, inițiatorul trebuie să elaboreze un Raport privind implicarea publicului și să îl transmită autorității competente în termen de 50 de zile de la depunerea documentației EIM.	competente pentru emiterea acordului de dezvoltare și cele pentru protecția mediului care derulează procedura EIM informează publicul încă de la începutul procedurii și, cel târziu, la momentul punerii la dispoziție a pachetului de informare; ▪ Informațiile relevante sunt puse la dispoziția publicului online, pe site-urile autorităților competente implicate și pe cel al inițiatorului proiectului; ▪ Părțile interesate au posibilitatea de a participa din timp și în mod efectiv la procedura EIM, de a analiza documentele și de a transmite sesizări/recomandări autorităților publice competente înainte de emiterea deciziei privind acordul de dezvoltare; observațiile/sesizările asupra raportului EIM sunt primite în scris în termen de cel mult 30 de zile de la publicare; ▪ O dezbatere publică este organizată de inițiatorul proiectului, sub coordonarea autorității competente pentru protecția mediului, cheltuielile fiind suportate de acesta; participă reprezentanți ai autorității competente pentru protecția mediului, ai autorității competente pentru gospodărirea apelor și alte părți interesate; observațiile sunt analizate de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care poate solicita inițiatorului actualizarea pachetului de informare; ▪ Părțile interesate au la dispoziție 10 zile pentru a formula comentarii după depunerea documentelor completate/modificate de către inițiator; ▪ Pe baza versiunii finale a pachetului de informare elaborat de inițiator, autoritatea competentă pentru protecția mediului publică pe site decizia de emitere sau de respingere a acordului de mediu; comentariile finale ale părților interesate pot fi transmise în termen de încă 10 zile.
Procesul de consultare publică în context transfrontalier Legea nr. 86/2014 - Capitolele IV și V	Procesul de consultare publică în context transfrontalier Legea nr. 292/2018 - Capitolul II și Anexa 5; Legea nr. 22/2001 pentru ratificarea Convenției Espoo

3.2. Directive europene

Cadrul legislativ european relevant care trebuie avut în vedere include Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (**Directiva EIM**), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE, care consolidează accesul publicului la informații și transparența.

Astfel, statele membre trebuie să adopte măsurile necesare pentru a se asigura că informațiile relevante sunt accesibile publicului în format electronic, prin intermediul cel puțin al unui portal central sau al unor puncte de acces ușor accesibile, la nivelul administrativ corespunzător. De asemenea, termenele pentru consultarea publicului vizat asupra raportului de evaluare a impactului asupra mediului nu trebuie să fie mai scurte de 30 de zile.

3.3. Cerințe ale politicilor internaționale. Standarde și ghiduri

Finanțarea pentru proiectul LEA 400 kV „Strășeni (MD) – Gutinaș (RO)” a fost inițial asigurată de USAID (2022–2024), prin programul intitulat „Investments in the Development of Energy Assets – IDEA”, și a fost transferată, în 2025, către Departamentul de Stat al Statelor Unite (DOS) – Biroul pentru Afaceri Europene și Eurasiatice, Oficiul Coordonatorului Asistenței SUA pentru Europa, Eurasia și Asia Centrală (EUR/ACE).

În acest scop, DOS solicită ca proiectele pe care le finanțează să respecte standardele naționale, inclusiv politicile și ghidurile de mediu și sociale adoptate.

Toate instituțiile financiare internaționale (BERD, BEI, BM, IFC), precum și Codul de Reglementări Federale al SUA, consideră implicarea părților interesate un proces continuu, reprezentând o etapă integrantă în elaborarea EIMS, care trebuie începută încă din fazele incipiente ale procesului EIMS și continuată pe întreaga durată de viață al proiectului.

De asemenea, trebuie subliniat faptul că DOS pune accent pe alinierea infrastructurii Republicii Moldova la standardele Rețelei Europene a Operatorilor de Transport și Sistem pentru Energie Electrică (ENTSO-E).

Pe scurt, politicile și cerințele internaționale relevante care trebuie menționate sunt:

Tabel 3-6 Politici și cerințe internaționale relevante privind implicarea părților interesate

Instituții Financiare Internaționale	Politici, Standarde, Ghiduri
DOS	- Codul Regulamentului Federal, Partea 216, Titlul 22 (22 CFR 216) – Reg. 216⁷ Relevant pentru proiectul de față: - Ghid Sectorial de Mediu în Construcții⁸ (2017)
BERD	- Politica de Mediu și Socială a BERD (aprilie 2019) – în curs de revizuire în 2024 - Cerința de Performanță 10 (PR10): Divulgarea informațiilor și implicarea părților interesate; - Politica privind informațiile publice (mai 2014).
BEI	- Standardele de Mediu și Sociale (februarie 2022) - Standardul 2 – Implicarea părților interesate
BM	- Cadrul de Mediu și Social (2017) - Standardul de Mediu și Social ESS 10 – Implicarea părților interesate și divulgarea informațiilor
IFC	Implicarea părților interesate: Manual de bune practici (mai 2007)

3.4. Convenții și principii internaționale

Convenția UNECE privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu – **Convenția de la Aarhus** (Aarhus, Danemarca, 1998); Republica Moldova a ratificat Convenția prin Hotărârea Parlamentului nr. 346-XIV din 7 aprilie 1999, iar România prin Legea nr. 86/2000.

Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (**Convenția Espoo**) reunește toate părțile interesate pentru a preveni producerea daunelor asupra mediului înainte ca acestea să apară. Convenția Espoo impune statelor membre obligația de a se notifica și consulta reciproc cu privire la toate proiectele care ar putea avea un impact negativ transfrontalier asupra mediului; Republica Moldova a semnat aderarea la 04.01.1994, iar România a ratificat Convenția la 29.03.2001 prin Legea nr. 22/2001.

⁷ U.S. Code of Federal Regulations - PART 216—ENVIRONMENTAL PROCEDURES, January 2026
<https://www.ecfr.gov/current/title-22/chapter-II/part-216>

⁸ Sector Environmental Guideline – Construction, USAID, 2017 <https://usaidgems.org/sectorGuidelines.htm>

Prin urmare, Republica Moldova va notifica România, în conformitate cu procedura prevăzută de Convenția de la Espoo, dacă se preconizează sau nu impacturi transfrontaliere ca urmare a implementării proiectului.

Instituțiile Financiare semnatare ale Principiilor Equator consideră că sectorul financiar are un rol și o responsabilitate esențială în abordarea provocărilor de mediu și sociale cu care se confruntă lumea în prezent. Acestea au adoptat **Principiile Equator** pentru a avea un impact pozitiv asupra proiectelor pe care le finanțează. Principiile Equator sunt definite ca un reper al industriei financiare pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor de mediu și sociale în cadrul proiectelor. Sunt definite 10 Principii, dintre care: Principiul 5 se referă la implicarea părților interesate, și Principiul 6 la mecanismul de soluționare a

4. Identificarea și analiza părților implicate ale proiectului

Etaple-cheie ale procesului de implicare a părților interesate includ:

1. Identificarea: enumerarea tuturor grupurilor, organizațiilor și persoanelor relevante, luând în considerare modul în care informațiile despre părțile interesate pot fi dezagregate în scopuri de analiză, astfel încât să asigure o reprezentare echitabilă în funcție de gen, vârstă, orientare sexuală, nivel de educație sau roluri în societate și gospodărie, printre altele;
2. Analiza: înțelegerea perspectivelor, valorilor, eventualelor prejudecăți și relevanței părților interesate;
3. Cartografierea: reprezentarea relațiilor dintre părțile interesate, obiectivele proiectului și alte părți interesate;
4. Ordonarea priorităților: ierarhizarea relevanței părților interesate și identificarea aspectelor de interes.

4.1. Definirea și cartografierea părților interesate ale proiectului

În fiecare țară, Republica Moldova și România, părțile interesate sunt definite după cum urmează, conform cadrului legislativ național:

Tabel 4-7 Definiția părților interesate / publicului afectat ale/al proiectului

Republica Moldova	România
Definiția părților interesate, conform Ordinului nr. 1/2019 emis de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului pentru aprobarea Ghidului privind realizarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului:	Definiția părților interesate, conform Ordinului nr. 269/2020 emis de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor pentru aprobarea Ghidului general aplicabil tuturor etapelor procedurii EIM, a Ghidului pentru EIM în context transfrontalier și a altor ghiduri specifice pentru diferite domenii și categorii de proiecte:
Persoanele care participă la ședințele de dezbatere publică, altele decât reprezentanții autorității competente – moderatorul ședinței și/sau reprezentanții inițiatorului proiectului și/sau titularul documentației EIM – care își exprimă interesul față de documentația EIM și față de deciziile adoptate în baza acesteia,	Publicul afectat sau care ar putea fi afectat ori care are un interes în procedura prevăzută la art. 4 din Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului; în sensul acestei definiții, organizațiile neguvernamentale care promovează protecția

Republica Moldova	România
în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului.	mediului și care îndeplinesc condițiile legale sunt considerate a avea un interes legitim.

Conform BM – ESS10⁹ prin parte interesată se înțelege „persoane sau grupuri care: (a) sunt afectate sau susceptibile de a fi afectate de proiect (părți afectate de proiect); și (b) pot avea un interes în proiect (alte părți interesate)”.

În general, părțile interesate sunt împărțite în două categorii principale: public intern și public extern. Pentru o abordare cuprinzătoare a structurării categoriilor de părți interesate externe, a fost analizat și ales modelul QHC¹⁰ (Quadruple Helix Collaboration), astfel încât procesul de implicare să fie implementat la nivelul celor patru categorii principale: entități publice, industrie, cercetare și mediul academic, și societate civilă (**Figura 4-4**). Având în vedere obiectivele și rezultatele așteptate ale proiectului, această structură a părților interesate de tip „4 helix” va contribui la implementarea eficientă a SEP.

9 ESS10 - Stakeholders Engagement and Information Disclosure

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/476161530217390609/ESF-Guidance-Note-10-Stakeholder-Engagement-and-Information-Disclosure-English.pdf>

10 Arnkil, R.; Järvensivu, A.; Koski, P.; and Piirainen, T. (2010). Exploring the Quadruple Helix Report of Quadruple Helix Research for the CLIQ Project, 28 June 2010, <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/65758/978-951-44-8209-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

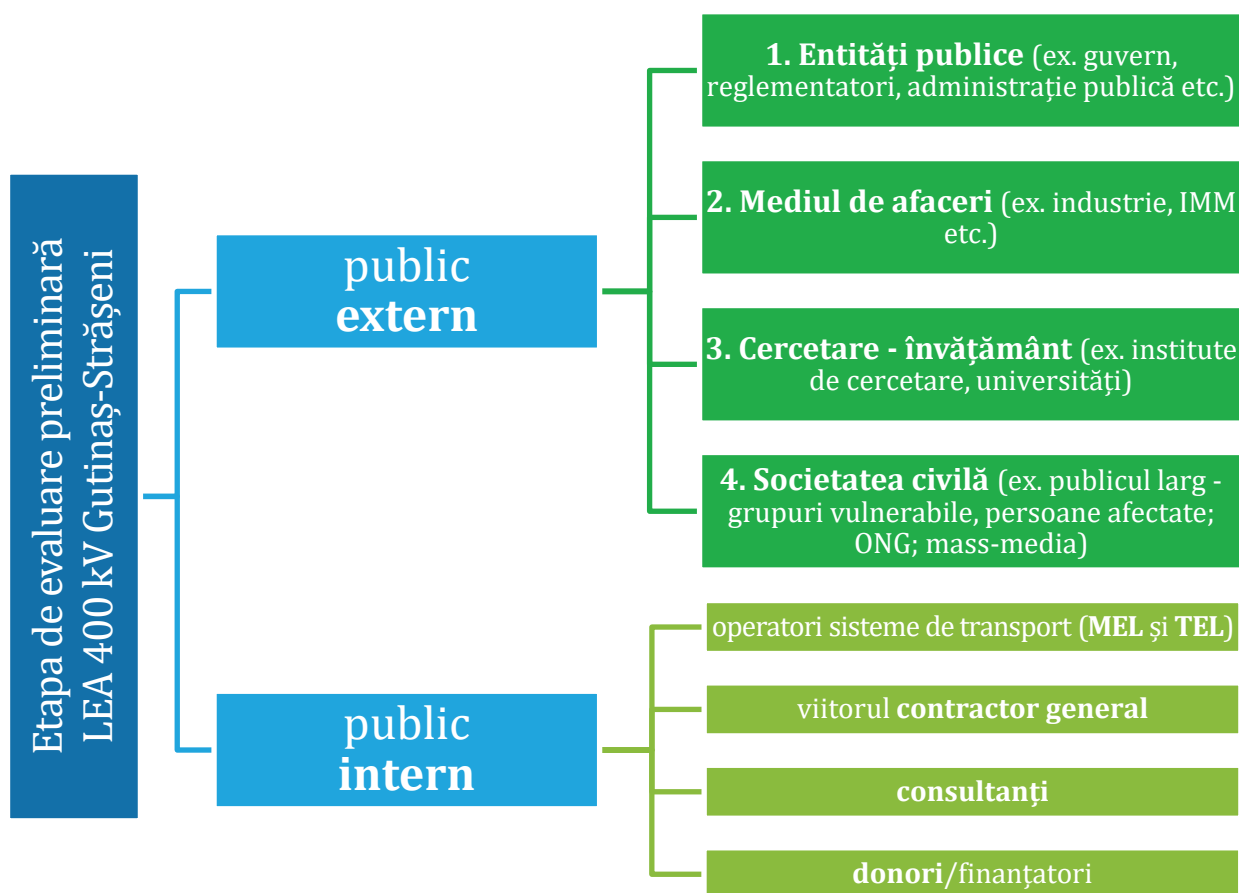

Figura 4-4 Categoriile publicului vizat / a părților interesate

Sursa: Analiza consultantului

Public intern

Republica Moldova	România
Promotorul proiectului Personalul de conducere și angajații Î.S. MOLDELECTRICA, cu accent pe Sucursala RETI Centru, Stația Electrică (SE) 330/110 kV Strășeni și echipa de proiect pentru LEA	Promotorul proiectului Personalul de conducere și angajații CNTEE TRANSELECTRICA SA, cu atenția centrată pe Sucursala Teritorială de Transport Bacău (TTB) și SE 400/220/110 kV Gutinaș
- Viitorul Contractor General / Antreprenor – în etapa de construcție și punere în funcțiune a proiectului - Consultanții – în etapa de planificare a proiectului - Instituțiile Financiare Internaționale în calitate de donori/finanțatori, precum DOS și USAID	

Au fost formulate recomandări pentru conducerile ambilor operatori sisteme de transport (MOLDELECTRICA și TRANSELECTRICA) privind necesitatea consolidării structurilor organizaționale prin înființarea unei Unități de Relații cu Comunitatea, care să gestioneze procesul de consultare a părților interesate, să soluționeze sesizările și să implementeze, dacă este necesar,

programe de dezvoltare comunitară pentru a minimiza eventualele impacturi identificate în etapa finală a EIMS.

Această Unitate de Relații cu Comunitatea trebuie să fie implicată și să participe activ la procesele informare publică și de consultare.

Public extern

Republica Moldova	România
Entități publice	
<i>Administrația publică</i> - Agenția de Dezvoltare Regională Centru - Agenția de Dezvoltare Regională Sud - Municipiul Chișinău - Consiliul Raional Leova - Consiliul Raional Hincești - Consiliul Raional Nisporeni - Consiliul Raional Cimișlia - Consiliul Raional Ialoveni - Consiliul Raional Strășeni împreună cu primăriile învecinate traseului LEA 400 kV – Alternativele 1 și 2 situate într-un coridor de mai puțin de 50 m de fiecare parte a axului central al liniei electrice de transport (proximitate imediată) <i>Oficiali guvernamentali și factori de decizie</i> - Ministerul Energiei - Ministerul Mediului - Ministerul Finanțelor - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare - Ministerul Educației și Cercetării - Ministerul Culturii - Secretariatul General al Guvernului - Parlamentul MD "Comisia permanentă mediu și dezvoltare regională" <i>Autorități Naționale de Reglementare / Agenții / Administrații</i> - Agenția de Mediu - Agenția Apele Moldovei - Agenția de Relații Funciare și Cadastru - Agenția Moldsilva - Î.S. Administrația de Stat a Drumurilor - Agenția pentru Supraveghere Tehnică	Administrația publică – Regiunea de Dezvoltare Nord-Est - ADR Nord-Est (NUTS2/RO21) - Consiliul Județean Bacău (NUTS3/RO211) - Consiliul Județean Vaslui (NUTS3/RO216) împreună cu primăriile învecinate traseului LEA 400 kV – Alternativele 1 și 2 situate într-un coridor de mai puțin de 50 m de fiecare parte a axului central al liniei electrice de transport (proximitate imediată) <i>Oficiali guvernamentali și factori de decizie</i> - Ministerul Energiei - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor - Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului - Ministerul Finanțelor - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - Ministerul Culturii <i>Autorități Naționale de Reglementare / Agenții / Administrații</i> - APM – Agenția Națională pentru Protecția Mediului, cu sucursalele din Bacău și Vaslui - Administrația Națională Apele Române, cu administrațiile bazinale Siret și Prut-Bârlad - Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Minier, Petrolier și al Stocării Geologice a Dioxidului de Carbon (ANRMPSG) - CNAIR – Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere - Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară - ROMSILVA

Republica Moldova	România
- Agenția Națională pentru Administrarea Terenurilor și Cadastru - Agenția Națională Arheologică - Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică <i>Misiuni diplomatice</i> - Ambasada SUA în MD	- Garda Națională a Pădurilor, cu sucursalele teritoriale Focșani și Suceava - Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate - Inspectoratul Național de Muncă cu sucursale județene - Direcții Județene de Sănătate Publică - Direcții Județene pentru Agricultură <i>Misiuni diplomatice</i> - Ambasada SUA în România
Mediul de afaceri	
- Î.S. Căi Ferate Moldova - MOLDOVATRANSGAZ SRL - Organizații profesionale (ex. asociații ale fermierilor) - Operatori de distribuție a energiei electrice - Companii energetice / producători - Sub-contractori (ex. servicii de consultanță – proiectare, producători sau distribuitori de instalații/echipamente) - Dezvoltatori de proiecte / investitori	- CN CFR - Conpet - OMV Petrom - Romgaz - Transgaz - Operatori de distribuție a energiei electrice - Companii energetice / producători - Sub-contractori (ex. servicii de consultanță – proiectare, producători sau distribuitori de instalații/echipamente) - Dezvoltatori de proiecte / investitori - AFR – Asociația Română a Fermierilor - LAPAR – Liga producătorilor agricoli
Cercetare și învățământ	
- Î.S. Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru – INGEOCAD - Institutul Național de Ecologie - Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului - Academia de Științe a Moldovei	- Institutul Național al Patrimoniului - INCD pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului – ICPA București - Centrul Universitar Iași
Societatea civilă	
<i>Persoane afectate direct de construcția și/sau funcționarea LEA</i> Persoane și gospodării afectate direct în etapa de construcție și/sau operare a LEA, inclusiv prin impacturi generate de: amplasarea stâlpilor și drumurilor de șantier pe terenuri agricole (care pot conduce la măsuri de compensare); zgomot generat în principal în perioada de construcție. <i>Comunități locale și grupuri vulnerabile</i> - Grupuri din comunitățile posibil afectate, ca urmare a unor aspecte precum accesul la	<i>Persoane afectate direct de construcția și/sau funcționarea LEA</i> Persoane și gospodării afectate direct în etapa de construcție și/sau operare a LEA, inclusiv prin impacturi generate de: amplasarea stâlpilor și drumurilor de șantier pe terenuri agricole (care pot conduce la măsuri de compensare); zgomot generat în principal în perioada de construcție. <i>Comunități locale și grupuri vulnerabile</i> - Grupuri din comunitățile posibil afectate, ca urmare a unor aspecte precum accesul la

Republica Moldova	România
terenuri publice și accesul la drumuri sau la surse de apă; – Grupuri vulnerabile (minorități etnice, grupuri religioase, persoane vârstnice, tineri, șomeri etc.), pentru care pot apărea impacturi negative similare sau, dimpotrivă, oportunități de angajare. <i>Sindicate</i> – Federația Sindicatelor din Silvicultură "Sindsilva"; "SINDENERGO" – Sindicatul industriei energetice; etc. <i>ONG</i> – Organizații de mediu; – Organizații pentru conservare; – Grupuri de interes comunitar / grupuri civice. <i>Mass-media</i> – Ziare tipărite și online; – Reviste de specialitate tipărite și online.	terenuri publice și accesul la drumuri sau la surse de apă; – Grupuri vulnerabile (minorități etnice, grupuri religioase, persoane vârstnice, tineri, șomeri etc.), pentru care pot apărea impacturi negative similare sau oportunități de angajare. <i>Sindicate / Asociații Profesionale</i> – CNSLR Frăția etc. <i>ONG</i> – Organizații de mediu (ex. Terra Mileniul Trei) – Organizații pentru conservarea biodiversității – Grupuri de interes comunitar / grupuri civice <i>Mass-media</i> – Ziare tipărite și online; – Reviste de specialitate tipărite și online.

Categoriile și lista părților interesate identificate vor evolua odată cu dezvoltarea Proiectului LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO).

Baza de date a părților interesate (**Anexa A**) va trebui gestionată și actualizată periodic de către promotorii proiectului – Moldelectrica, MD și Transelectrica, RO.

Părțile interesate care nu au fost identificate în cadrul acestui proces sunt invitate să contacteze Responsabilul pentru Relația cu Comunitatea din cadrul ambilor promotori ai proiectului, MEL și TEL (**Capitolul 8 – Detalii date contact pentru părțile interesate**) sau alți reprezentanți ai autorităților locale, pentru a solicita includerea lor în listă.

4.2. Analiza și prioritatea părților interesate ale proiectului

În tabelul următor, având în vedere cartografierea părților interesate prezentată în capitolul anterior, sunt sintetizate instrumentele de comunicare, tacticile, barierele și rezultatele așteptate. Aceste informații justifică dezvoltarea timpurie a unei campanii de comunicare și implicare bine gestionate, care va contribui la gestionarea potențialelor probleme viitoare.

Tabel 4-8 Categoriile principale părți interesate / public țintă, instrumente de comunicare, rezultate așteptate și bariere

Categoriile părți interesate	Interes	Instrumente de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere de depășit
Persoane afectate direct de construcția și/sau funcționarea LEA	– Impact asupra mijloacelor de trai și posibile compensații; – Procesul de achiziție/expropriere a terenurilor și drepturile aferente; – Zone de siguranță și restricții; – Sănătate și securitate; – Transparență.	Întâlniri periodice la Primărie / școală / biserică	– Relație bună cu grupul; – Reducerea potențialului de conflict; – Gestionarea eficientă a mecanismului de soluționare a sesizărilor	– Grup eterogen și situații complexe privind proprietatea terenurilor; – Posibilă reticență în a oferi sau primi informații despre proiect; – Expropriere pentru cauză de utilitate publică; – Disconfort (zgomot, praf, impact vizual etc.) în faza de construcție și funcționare; – Impact asupra terenurilor agricole și viilor; – Nivel scăzut de implicare.
Oficiali guvernamentali și factori de decizie	– Respectarea legislației și standardelor naționale; – Guvernanță de mediu	– Actualizări periodice prin canale online; – Emiterea rapoartelor conform cerințelor legale.	– Autorități informate; – Reducerea întârzierilor în procesul de autorizare; – Creșterea sustenabilității proiectului.	Posibile probleme administrative care pot genera întârzieri ale proiectului
Autorități naționale de reglementare / Agenții	Respectarea legislației și standardelor naționale	– Actualizări periodice online; – Rapoarte conform cerințelor legale	– Autorități informate; – Reducerea întârzierilor în procesul de autorizare.	Influență semnificativă în procesul de emitere a avizelor și autorizațiilor
Administrația publică locală – comunități afectate	Împărtășirea / diseminarea informațiilor privind beneficiile vs. riscurile proiectului și impactul asupra comunității	Actualizări periodice și întâlniri la Primărie	– Cooperare îmbunătățită cu comunitatea; – Reducerea întârzierilor în procesul de autorizare;	Respectarea tuturor cerințelor legate de obținerea autorizațiilor

Categorii părți interesate	Interes	Instrumente de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere de depășit
			Gestionarea eficientă a sesizărilor.	
Cercetare și învățământ	– Informare privind beneficiile vs. riscurile proiectului; – Tehnologii noi utilizate; – Oportunități asociate proiectului.	Evenimente de schimb de cunoștințe	– Parteneri în promovarea proiectului; – Contribuție la procesul decizional; – Contribuții valoroase la elaborarea rapoartelor.	-
ONG	– Grup proactiv, care dorește să fie informat și să își exprime opiniile; – Consolidarea capacității; – Protejarea drepturilor.	Actualizări date și întâlniri periodice la cerere	– Relații bune cu societatea civilă; – Gestionarea eficientă a sesizărilor.	– Posibilă rezistență – Posibilă influență negativă asupra comunităților locale învecinate
Comunitate locală / grupuri vulnerabile – grupuri vulnerabile	– Riscuri și impacturi ale proiectului; – Procedura de soluționare a sesizărilor; – Sprijin suplimentar pentru facilitarea participării la procesul de implicare.	– Întâlniri periodice la Primărie / școală / biserică; – Grupuri mici de discuție gestionate cu atenție	– Relații bune cu comunitatea și grupurile vulnerabile; – Evitarea conflictelor; – Gestionarea eficientă a sesizărilor.	– Posibilă reticență în a oferi sau primi informații; – Nivel scăzut de implicare.
Organizații profesionale; Sindicate	Informare privind proiectul	Actualizări date și întâlniri periodice la cerere	- Cooperare îmbunătățită; - Reducerea întârzierilor; - Evitarea conflictelor.	– Expropriere pentru cauză de utilitate publică; – Impact asupra terenurilor agricole și viilor; – Condiții de muncă în etapa de implementare.
Mass media	Informare privind beneficiile vs. riscurile proiectului	– Comunicate de presă periodice; – Conferințe de presă trimestriale, dacă este necesar	– Relații bune cu comunitatea și grupurile vulnerabile; – Gestionarea eficientă a sesizărilor.	– Posibilă reticență în promovarea aspectelor pozitive; – Abordare excesiv de critică.

Categorii părți interesate	Interes	Instrumente de comunicare	Rezultate așteptate	Bariere de depășit
Public intern – Promotorii proiectului	– Beneficii suplimentare; – Politici de resurse umane; – Responsabilități suplimentare; – Proceduri Calitate - Mediu - Sănătate - Siguranță; – Evaluarea riscurilor; – Transparență.	– Plan anual de afaceri; – Rapoarte lunare; – Notificarea evenimentelor; – Analize speciale la solicitare; – Ședințe periodice interne de proiect.	– Angajați informați; – Evitarea conflictelor; – Contribuție la procesul decizional; – Contribuții valoroase la rapoarte; – Performanță îmbunătățită; – Reducerea costurilor și riscurilor; – Reducerea întârzierilor în implementare.	– Transparența procesului decizional; – Îmbunătățirea comunicării interne.

Sursa: Evaluări ale Consultanțului

În etapa de evaluare preliminară a proiectului (scoping), inclusiv în cadrul deplasării în teren desfășurate în luna septembrie de-a lungul traseelor LEA în ambele țări, analiza părților interesate a debutat prin identificarea publicului cel mai afectat direct, fie din perspectiva utilizării terenurilor (expropriere), fie a impacturilor asupra aerului, apei și sănătății populației sau chiar a efectelor socio-economice generate de crearea de locuri de muncă pe toată durata de viață a proiectului (planificare, construcție, punere în funcțiune, exploatare).

Pentru analiza preliminară și stabilirea priorităților la nivelul părților interesate / publicului țintă, a fost utilizată Matricea Putere/Influență a Părților Interesate (**Figura 4-5**), principalele categorii de public fiind caracterizate în funcție de:

- Impactul potențial al proiectului (direct afectate, indirect afectate și posibil afectate);
- Interesul față de proiect (interes scăzut, mediu și ridicat) pe o scară de la 0 (zero) la 5 (cinci);
- Puterea de a influența procesul decizional (putere scăzută, medie și ridicată) pe o scară de la 0 (zero) la 10 (zece).

De exemplu, contribuția unei părți interesate cu influență puternică asupra procesului decizional, dar fără interes pentru o interconexiune LEA între România și Republica Moldova, este probabil să fie redusă sau chiar negativă, în timp ce o parte interesată cu un interes puternic pentru un astfel de proiect poate deveni un factor de stimulare a interconectării rețelei MD cu piața energetică europeană.

O potențială limitare a aplicării Matricei constă în faptul că profilurile părților interesate sunt bazate pe evaluarea preliminară realizată de experții Consultanțului, însă toate informațiile vor fi detaliate și rafinate în etapa finală EIMS a proiectului.

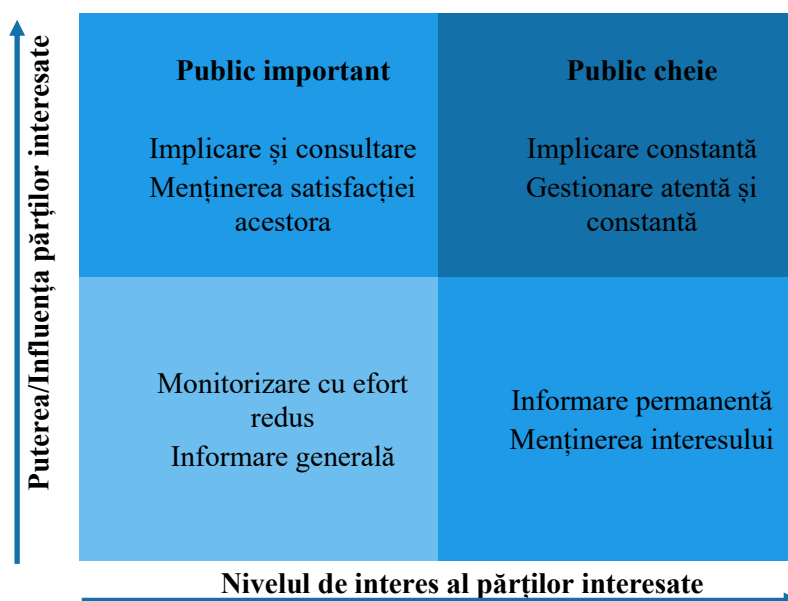

Figura 4-5 Matricea Putere/Influență a părților interesate

Sursa: Revizuirea literaturii de specialitate

Normele tehnice, conform legislației din ambele țări, referitoare la lățimea minimă a culoarului de siguranță și protecție de-a lungul traseului LEA – în interiorul căruia nu sunt permise construcții – precum și la distanța minimă față de gardul exterior al stațiilor electrice, sunt prezentate în tabelul următor.

Tabel 4-9 Zona de siguranță și protecție pentru acest tip de proiecte

	Republica Moldova	România
Legislație	HG nr. 514/2002 ¹¹ privind aprobarea Regulamentului pentru protecția rețelelor electrice	Ordinul ANRE nr. 106/2023 ¹² pentru aprobarea Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice
Culoarul de siguranță și protecție aferent LEA 400 kV (lățime, m)	30 m + 30 m distanța minimă, în dreapta și stânga față de axul LEA	Lățimea coridorului de protecție și siguranță se calculează în funcție de tensiunea liniei electrice

¹¹ GD no. 514/2002 regarding the approval of the Regulation on the protection of electrical networks
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=6186&lang=ro

¹² ANRE Internal Order nr. 106/2023 <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/278006>

	Republica Moldova	România
Zona de siguranță și protecție aferentă stațiilor electrice 220 kV – 400 kV – distanța minimă față de gardul stației, pe fiecare latură	N/A	25 – 35 m

Sursa: Analiză Consultant

LEA va reprezenta o construcție în peisaj, care va genera impact asupra mijloacelor de trai (prin ocuparea terenurilor pentru amplasarea stâlpilor), impact vizual și care poate impune anumite restricții privind posibilitatea desfășurării unor activități, precum și utilizarea terenurilor situate sub axul LEA sau în proximitatea LEA și a stâlpilor. Cu toate acestea, conform legislației naționale din ambele țări, nu există restricții privind desfășurarea activităților agricole obișnuite sub liniile electrice aeriene de înaltă tensiune. Detalii suplimentare privind evaluarea preliminară a impactului social (SIA) sunt prezentate în Raportul preliminar EIMS.

Tabelul de mai jos prezintă punctajul acordat părților interesate în cadrul Matricei Putere/Influență prezentată anterior, iar ambele instrumente au contribuit la elaborarea diagramei priorităților la nivelul părților interesate / publicului țintă (**Figura 4-6**).

Tabel 4-10 Principalele categorii de părți interesate – punctaj pentru Matricea Putere/Influență

	Categorii părți interesate	Impact	Interes punctaj	Influență punctaj
	Persoane afectate direct de construcția și/sau funcționarea LEA	direct	4	9
	Oficiali guvernamentali și factori de decizie	indirect	5	8
	Autorități Naționale de Reglementare / Agenții	indirect	4	10
	Administrația publică locală – comunități afectate	indirect	5	10
	Cercetare și învățământ	posibil	5	7
	ONG	indirect	4	8
	Comunitatea locală / populații indigene – grupuri vulnerabile	indirect	4	5
	Organizații profesionale	posibil	4	7
	Sindicate	posibil	4	8
	Mass media	posibil	2.5	6
	Public intern – promotorii proiectului	direct	5	8
	Public intern – finanțatorii proiectului	indirect	4	10

Sursa: Evaluare Consultant

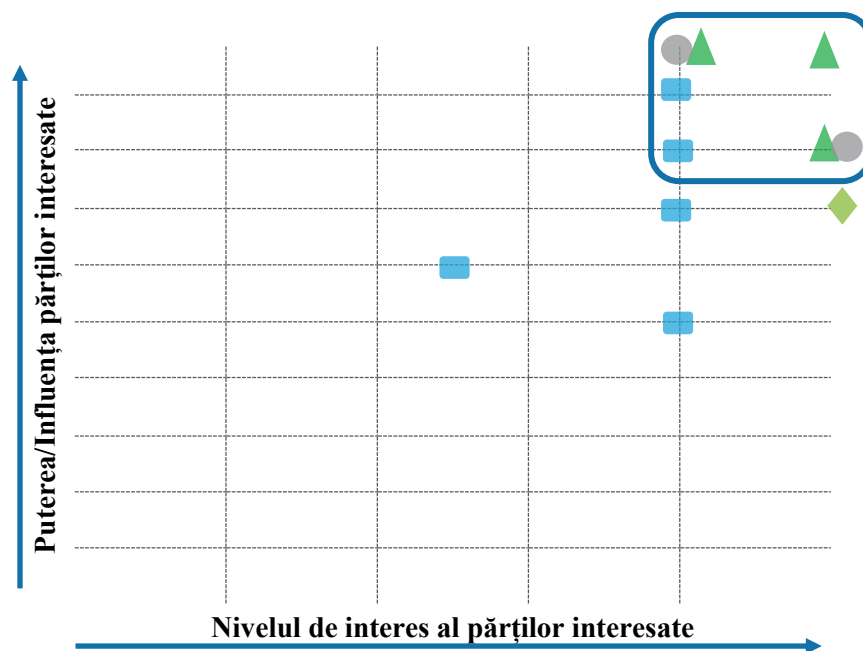

Figura 4-6 Diagrama priorităților la nivelul părților interesate / publicului țintă

Sursa: Evaluare Consultant

Conform diagramei priorităților la nivelul părților interesate / publicului țintă (**Figura 4-6**) părțile interesate cu cea mai mare putere de influență și cel mai ridicat nivel de interes sunt:

- Administrația publică locală – comunități afectate ▲
- Persoane afectate direct de construcția și/sau exploatarea LEA ■
- Oficiali guvernamentali și factori de decizie ▲ și Autorități Naționale de Reglementare / Agenții ▲
- Public intern – promotorii proiectului ●
- Public intern – finanțatorii proiectului ●
- ONG și Sindicate ■

În etapa inițială de implicare a acestui grup cheie al părților interesate, au avut loc mai multe activități de comunicare, prezentate în **Capitolul 5 – Programul de implicare a părților interesate ale proiectului**. Interviuri viitoare față în față în comunitățile locale sunt programate să fie realizate după finalizarea Raportului preliminar EIMS și pregătirea acestuia pentru publicare/diseminare.

5. Programul de implicare a părților interesate ale proiectului

Informațiile relevante publicate despre interconexiunea LEA 400 kV Strășeni – Gutinaș vor veni în sprijinul părților interesate externe să înțeleagă mai bine riscurile, impacturile și beneficiile proiectului; astfel, promotorii proiectului – MEL și TEL vor putea adopta măsuri pentru îmbunătățirea și atenuarea impacturilor proiectului încă din etapa de planificare. În acest sens, a fost pregătită o **fișă de prezentare a proiectului (Anexa B)** înainte de publicarea Raportului preliminar EIMS.

Raportul preliminar EIMS – pachetul de informații al proiectului care va fi publicat/diseminat pentru a fi consultat de către părțile interesate, va fi supus anumitor limitări privind confidențialitatea comercială și industrială, inclusiv drepturile de proprietate intelectuală și protejarea interesului public, în conformitate cu legislația națională privind EIM din cele două țări: pentru Republica Moldova, Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, iar pentru România, Legea nr. 292/2018, care transpune Directiva EIM 2014/52/UE (fosta Directivă 2011/92/UE).

SEP include, de asemenea, un mecanism de gestionare a sesizărilor pentru publicul interesat, prin care promotorii – MOLDELECTRICA (MD) și TRANSELECTRICA (RO) pot primi și răspunde la preocupările sau comentariile referitoare la proiect.

Versiunea actuală a SEP, împreună cu alte documente publice (Raportul preliminar EIMS și Rezumatul Non-Tehnic – NTS), ca parte a pachetului preliminar de informare, vor fi disponibile și vor fi actualizate pe parcursul etapei de planificare a LEA 400 kV Strășeni – Gutinaș, la următoarele linkuri și adrese poștale:

Tabel 5-11 Promotorii și donorii proiectului, unde va fi publicat pachetul preliminar de informații EIMS

Republica Moldova	România
▪ Î.S. MOLDELECTRICA – sediu și website: str. V. Alecsandri 78, mun. Chișinău, MD 2012 anticamera@moldelectrica.md, (+373) 22 22-22-70 https://moldelectrica.md/ ▪ Î.S. MOLDELECTRICA - Sucursala RETI Centru: str. Luceafărul 13, or. Vatra, mun. Chișinău, MD-2055 anticamera@centru.moldelectrica.md, (+373) 22 30-93-59 ▪ Stația Electrică 330 kV Strășeni: str. M. Costin nr. 14, or. Strășeni, MD 3700 ▪ Ambasada SUA în Chișinău, Republica Moldova sediu și website: MD 2009, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mateevici nr. 103 ChisinauACS@state.gov, (+373) 22-408-300 https://md.usembassy.gov/ ▪ Departamentul de Stat al SUA (DOS) - Biroul Coordonatorului Asistenței S.U. pentru Europa, Eurasia și Asia Centrală (EUR/ACE), website https://www.state.gov/countries-areas/moldova/	▪ CNTEE TRANSELECTRICA SA – sediu și website: str. Olteni nr. 2-4, sector 3, mun. București, RO-030786 office@transelectrica.ro, (+40) 374 580 453 https://www.transelectrica.ro/ ▪ CNTEE Transelectrica SA – Sucursala Teritorială de Transport Bacău (TTB): str. Oituz nr. 41, mun. Bacău, județul Bacău, RO-600266, secretariat.bacau@transelectrica.ro, (+40) 234 207 120 ▪ Stația Electrică 400/220/110 kV Gutinaș: Satul Gutinas, Comuna Ștefan Cel Mare, județul Bacău, RO-607605 ▪ Ambasada SUA la București, România sediu și website RO 015118, România, București, str. Dr. Liviu Librescu nr. 4-6, sect. 1 (+40) 21 200-3300, https://ro.usembassy.gov/

Locații suplimentare pentru afișarea pachetului de informații aferent Raportului preliminar EIMS pot fi stabilite ulterior. Acestea pot include clădiri administrative (primării) și site-urile următoarelor autorități publice:

Tabel 5-12 Autorități publice unde se recomandă publicarea pachetului preliminar de informații EIMS

Republica Moldova	România
▪ Consiliul local Ialoveni și Consiliul Raional Ialoveni – str. Alexandru cel Bun 45, or. Ialoveni, Raion Ialoveni, MD 6801; (+373) 268 22 484, primaria.ial@gmail.com, https://ialoveni.md/ – str. Alexandru cel Bun 33, or. Ialoveni, Raion Ialoveni, MD-6801; (+373) 268 20007, ialoveniconsiliu@gmail.com, https://www.ialovenionline.md/ ▪ Consiliul local Strășeni și Consiliul Raional Strășeni – str. M. Eminescu 32, Mun. Strășeni, Raion Strășeni, MD 3701; (+373) 237 22343, primaria.straseni11@gmail.com, https://www.straseni.md/ – str. Mihai Eminescu 28, Mun. Strășeni, Raion Strășeni, MD 3701; (+373) 237 23630, consiliulraional@crstraseni.md, https://crstraseni.md/ ▪ Primăria Lozova s. Lozova, c. Lozova, Raion Strășeni, MD-3721; (+373) 237 47236, secretariatlozova@gmail.com ▪ Primăria Cristești și Consiliul Raional Nisporeni – Cristești v., Raion Nisporeni, MD-6424; (+373) 264 52290, vdumaschi7@gmail.com – str. Ioan Vodă 2, or. Nisporeni, Raion Nisporeni, MD-6401; (+373) 264 2-2650, cr.nisporeni@gmail.com, https://nisporeni.md/	▪ Consiliul local Onești și Consiliul Județean Bacău – bd. OITUZ nr. 17, Mun. Onești, jud. Bacău, RO 030786; (+40) 234 324.243, primarie@onesti.ro – Calea Mărășești nr. 2, Mun. Bacău, jud. Bacău, RO 600017; (+40) 234 537.200, csjbacau@csjbacau.ro, https://www.csjbacau.ro/ ▪ Consiliul local Ștefan cel Mare c. Ștefan cel Mare, jud. Bacău, RO 607605; (+40) 234 339.000, stefancelmare@bc.e-adm.ro, https://www.comunastefancelmare.ro/ ▪ Consiliul local Sascut str. Principală, c. Sascut, jud. Bacău, RO 607520; (+40) 234 280.639, primariasascut@yahoo.com, https://www.primaria-sascut.ro/ ▪ Primăria Podu Turcului s. Podu Turcului, jud. Bacău, RO 607450; (+40) 234 289.226, primarie@poduturcului.ro, https://poduturcului.ro/ ▪ Primăria Vetrișoia și Consiliul Județean Vaslui – s. Vetrișoia, jud. Vaslui, RO 737570; (+40) 235 432.003, primariavetrisoia@yahoo.com, https://primariavetrisoia.ro/ – str. Ștefan cel Mare 79, Mun. Vaslui, jud. Vaslui, RO 730168; (+40) 235-361.089, consiliu@cjvs.eu, https://cjvs.eu/

Responsabilitatea pentru implementarea activităților de divulgare a informațiilor va reveni:

- în etapa de elaborare Studiu de Fezabilitate – consultantului desemnat de donori/finanțatori;
- în celelalte etape ale proiectului (proiectare; construcție și punere în funcțiune; funcționare; dezafectare) – ambilor promotori (MOLDELECTRICA, MD și TRANSELECTRICA, RO).

Detalii suplimentare privind accesul la informațiile proiectului și mecanismul de publicare/diseminare a informațiilor sunt prezentate în **Capitolul 5.5 – Publicarea și diseminarea informațiilor** și **Capitolul 8 – Detalii date contact pentru părțile interesate**.

5.1. Activitățile de implicare a părților interesate desfășurate până în prezent

Până în prezent, au avut loc întâlniri față în față cu oficiali guvernamentali, entități publice și promotorii proiectului, în cadrul următoarelor evenimente:

- **10-13 iunie 2024**, Chișinău, Republica Moldova - ședință internă de planificare pentru proiectul LEA 400 kV Gutinaș – Strășeni și reuniunea oficială de lansare a proiectului (detalii prezentate mai jos în **Capitolul 5.1.1 – PRE-EIMS – anterior etapei preliminare de evaluare**);
- **23-27 septembrie 2024**, România - Republica Moldova - misiunea în teren pentru etapa preliminară (detalii prezentate mai jos în **Capitolul 5.1.2 – Etapa preliminară EIMS**), având ca scop restrângerea analizei multicriteriale preliminare (MCA) de la 4 opțiuni de traseu LEA la doar două alternative: Alternativa 1 și Alternativa 2;
- **13-14 noiembrie 2024**, București, România - ședință internă de analiză a progresului și reuniunea oficială introductivă a proiectului cu autoritățile române (detalii prezentate mai jos în **Capitolul 5.1.2 – Etapa preliminară EIMS**);
- **03 decembrie 2025**, Chișinău, Republica Moldova – ședință internă privind progresul proiectului și transferul sprijinului financiar de la USAID la DOS;
- **28 aprilie 2026**, Chișinău, Republica Moldova – ședință internă privind progresul proiectului și aprobarea versiunii preliminare a Rapoartelor (SF, EIMS – definire domeniu și SEP) - detalii prezentate mai jos în **Capitolul 5.1.2 – Etapa preliminară EIMS**.

5.1.1. PRE-EIMS – anterior etapei de preliminară de evaluare (scoping)

Primele evenimente de informare și implicare a părților interesate, desfășurate în perioada 11–13 iunie în Republica Moldova, au avut următorul program:

- 10 iunie 2024 - Ședință internă de planificare pentru proiectul LEA Strășeni–Gutinaș, în legătură cu Studiul de Fezabilitate (SF) și Evaluarea Impactului de Mediului și Social (EIMS); participanții (categoria public intern) au fost reprezentanți ai echipei Proiectului IDEA, din cadrul USAID/Washington și USAID/Moldova – donatorul, coordonatorul consorțiului de consultanți Black & Veatch, SUA, și subcontractanții CCEM, RO și SENERGETIKA Consulting, MD;
- 11-12 iunie 2024 - Reuniune oficială introductivă cu autoritățile din Republica Moldova, privind programul IDEA și proiectul LEA Strășeni–Gutinaș (abordarea SF și EIMS); părțile interesate participante au fost reprezentanți ai Ministerului Energiei și ANRE (Autoritatea Națională de

Reglementare în Energetică), MD, Ambasadei României și Ambasadei Statelor Unite în Republica Moldova, Moldova Energy Projects Implementation Unit (MEPIU), Moldova Energy Security Activity (MESA), echipa Proiectului IDEA (coordonatorul consorțiului de consultanți Black & Veatch, SUA, și subcontractanții CCEM, RO și SENERGETIKA Consulting, MD), beneficiarii/promotorii proiectului – operatorii de transport și sistem Transelectrica, RO și Moldelectrica, MD, precum și donatorul – USAID/Washington și USAID/Moldova;

- 13 iunie 2024 (a.m.) - Reuniune oficială introductivă cu Ministerul Mediului din Republica Moldova, privind cerințele de autorizare pentru planificarea și dezvoltarea Proiectului IDEA – LEA Strășeni–Gutinaș; participanții au fost reprezentanți ai Ministerului Mediului, MD, și ai echipei Proiectului IDEA (donor, coordonator consultanți și subcontractori);
- 13 iunie 2024 (p.m.) - Vizită pe teren la Stația Electrică Strășeni 330 kV, organizată de MEL și sucursala sa regională – RETI Centru, la care au participat echipa Proiectului IDEA (donor și consultanți) și reprezentanți Transelectrica, RO.

Obiectivul acestor evenimente a fost coordonarea eforturilor și stabilirea pașilor următori necesari pentru succesul proiectului. Toți participanții și-au exprimat angajamentul de a colabora pentru atingerea obiectivelor stabilite și pentru realizarea eficientă a LEA de transport 400 kV Strășeni, MD și Gutinaș, RO.

Discuțiile au vizat opțiunile de traseu ale liniei, etapa de evaluare preliminară EIMS, specificațiile tehnice ale LEA și ale stațiilor electrice, cerințele de reglementare și autorizare, calendarul Studiului de Fezabilitate (SF), analiza cost–beneficiu (ACB), și un plan de acțiune pentru accelerarea construcției și reducerea impactului proiectului asupra mediului și asupra aspectelor sociale.

În total 51 de participanți (36 bărbați și 15 femei) au luat parte la evenimente, reprezentând ambele categorii de părți interesate (interne și externe).

Figura 5-7 Eveniment de informare și implicare a părților interesate, 11-12 iunie 2024, Chișinău, MD

Sursa: Echipa de proiect IDEA

Figura 5-8 Eveniment de informare și implicare a părților interesate, 13 iunie 2024, Chișinău, MD
Sursa: Echipa de proiect IDEA

Figura 5-9 Eveniment de informare și implicare a părților interesate, 13 iunie 2024, Strășeni, MD
Sursa: Echipa de proiect IDEA

5.1.2. Etapa preliminară – de definire a domeniului pentru EIMS (scoping stage)

Pașii următori realizați în etapa de evaluare preliminară a proiectului au fost:

Misiunea în teren pentru SF și EIMS preliminară , 23-27 septembrie 2024, în ambele țări RO și MD

Deplasare în teren din etapa preliminară, referitoare la „Studiul de Fezabilitate și etapa preliminară EIMS pentru interconexiunea LEA Strășeni/MD – Gutinaș/RO”, în cadrul programului regional

IDEA „Investments in the Development of Energy Assets”, a fost organizată de echipa de proiect BV și CCEM, împreună cu ambii promotori/beneficiari – MEL și TEL.

Selectarea punctelor de oprire de-a lungul traseului LEA (**Figura 5-10**), cum ar fi situri în teren/comunități/așezări umane în care a fost realizată o evaluare detaliată, s-a bazat pe potențialele impacturi de mediu și sociale care ar putea apărea.

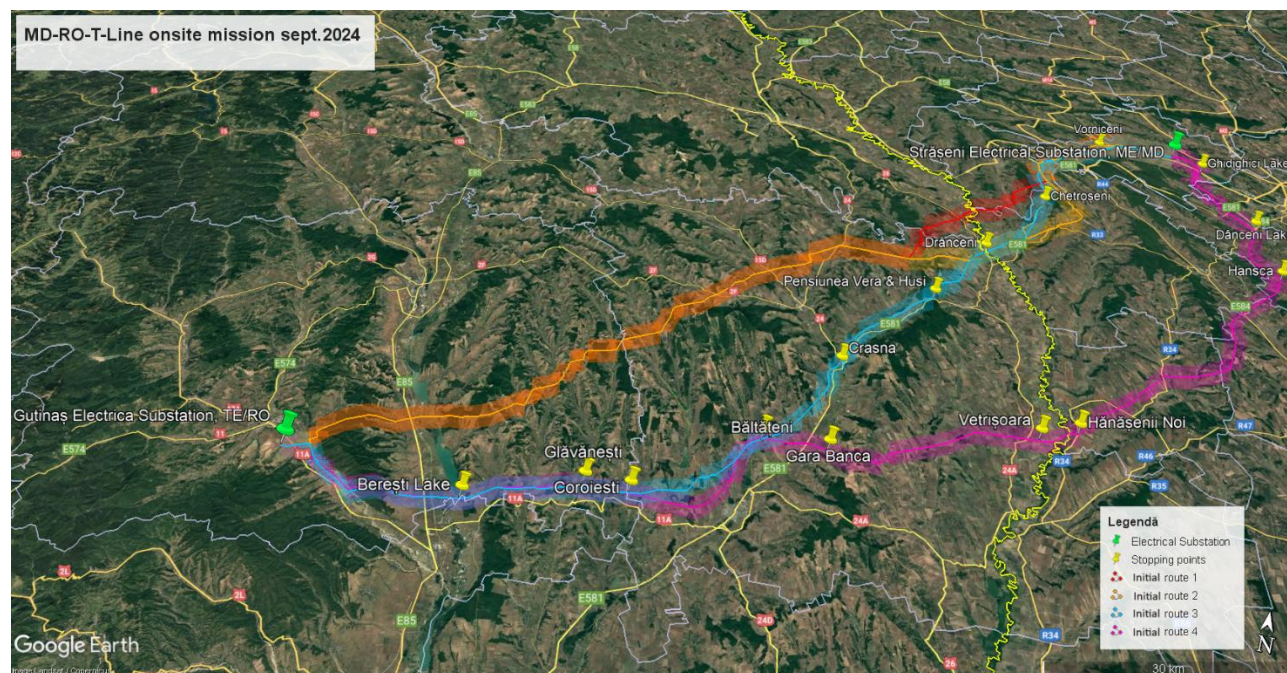

Figura 5-10 Cele 4 opțiuni de traseu LEA 400 kV Gutinaș (RO) – Strășeni (MD) și punctele de oprire planificate în cadrul misiunii în teren din etapa de evaluare preliminară

Sursa: Imagine prelucrată de consultant conform planificării misiunii în teren (septembrie 2024) și a imaginilor satelitare (Google Earth, 2022)

Planul inițial pentru această deplasare pe teren a constat în identificarea tuturor problemelor și preocupărilor principale, prin observarea mediului, a infrastructurii publice existente (ex. linii electrice aeriene, conducte de gaze, drumuri, căi ferate, poduri etc.) și eventual, prin consultarea publicului potențial afectat (persoane care locuiesc de-a lungul traseelor propuse ale LEA, proprietari de terenuri), a grupurilor vulnerabile și a altor părți interesate de Proiectul IDEA, cu în considerare a comentariile acestora.

Misiunea în teren din etapa de evaluare preliminară a reunit:

- 11 participanți, reprezentanți ai echipei de proiect - BV și CCEM, împreună cu membrii echipelor promotorilor MEL și TEL;
- 1.500 km parcurși, traversând două țări, trei județe din România și șase raioane din Republica Moldova.

Scopul final al acestei deplasări pe teren a fost aprofundarea analizei multicriteriale și identificarea traseului optim pentru LEA 400 kV Gutinaș–Strășeni - interconexiunea între România și Republica Moldova.

Au fost analizate aspecte tehnice, au fost evaluate caracteristicile utilizării terenurilor și au fost identificate zone sensibile din punct de vedere de mediu și social.

În **Anexa C** sunt prezentate mai multe fotografii realizate în punctele de oprire de-a lungul traseelor propuse ale LEA.

Ședință internă de analiză a progresului și reuniune oficială introductivă a proiectului cu autoritățile române, 13–14 noiembrie 2024, București, RO

Evenimentele de implicare a părților interesate desfășurate în noiembrie 2024, referitoare la „Studiul de Fezabilitate și etapa de evaluare preliminară EIMS pentru LEA de înaltă tensiune Strășeni/MD – Gutinaș/RO”, în cadrul programului regional IDEA „Investments in the Development of Energy Assets”, au fost organizate de un subcontractant local, coordonat de donorul proiectului – USAID Moldova, împreună cu echipa Proiectului IDEA.

Prima zi (13.11.24) a fost dedicată analizei progresului proiectului, cu accent pe partea română (aspecte tehnice, de mediu și sociale; legislația și cerințele UE și naționale), în special privind:

- rezultatele tehnice ale Studiului de Fezabilitate și estimările inițiale de costuri;
- cercetările inițiale privind evaluarea preliminară EIMS.

În ceea ce privește activitățile de comunicare destinate informării și implicării părților interesate externe, trebuie evidențiate două aspecte:

- Transelectrica (TEL), RO nu a fost de acord cu recomandarea consultantului de a lansa, în T1 2025, un interviu/sondaj online pentru consultarea situației socio-economice actuale și evaluarea nivelului de cunoaștere și a preocupărilor legate de proiect. Acest sondaj urma să fie adresat, în ambele țări RO–MD, autorităților locale aflate cel mai aproape de traseele LEA - Alternativele 1 și 2, precum și ONG-urilor de mediu și asociațiilor profesionale din domeniul agriculturii;
- Lista de acțiuni ulterioare a inclus:
 - publicarea fișei de proiect și a formularului de sesizări pe website-urile MEL/MD, TEL/RO și USAID;
 - desemnarea unui Responsabil pentru Relația cu Comunitatea (CLO) în cadrul MEL și TEL pentru gestionarea comunicării publice și a sesizărilor;

- adoptarea unei decizii de către MEL și TEL privind calendarul și metoda (online sau în persoană) de desfășurare a consultărilor publice, după publicarea pachetului de informații aferent etapei de evaluare preliminară EIMS.

La aceste evenimente au participat 37 de persoane, reprezentând: donatorul proiectului – USAID Moldova, echipa Proiectului IDEA (Black & Veatch, SUA și CCEM, RO) și promotorii proiectului TEL/RO (inclusiv Sucursala Bacău) și MEL/MD.

Figura 5-11 Ședință internă de analiză a progresului proiectului, 13 noiembrie 2024, București, RO

Sursa: USAID Moldova

Ziua a II-a (14.11.24) a fost organizată prima reuniune oficială introductivă cu principalele autorități române, având ca obiectiv evidențierea importanței proiectului LEA de înaltă tensiune 400 kV Strășeni/MD – Gutinaș/RO și solicitarea cooperării acestora pentru aprobări (avize-acorduri-autorizații) în timp util.

A fost realizată o scurtă prezentare generală a proiectului, inclusiv rezultatele inițiale ale SF și analizele preliminare EIMS. Discuțiile informale s-au concentrat în principal asupra cadrului legislativ și a procedurilor de autorizare. A fost subliniată importanța realizării EIMS finale ca un studiu comun pentru ambele țări, precum și angajamentul Guvernului României pentru implementarea proiectului și sprijinul autorităților competente în domeniu, pe parcursul întregului proces de avizare.

La reuniunea din cea de-a doua zi au participat 36 de persoane, reprezentând ambele categorii de părți interesate:

- Public intern: donorul proiectului – USAID Moldova, echipa proiectului IDEA (Black & Veatch, USA și CCEM, RO), promotorii proiectului TEL/RO, inclusiv Sucursala Bacău și MEL/MD;
- Public extern: Ministerul Mediului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului și Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate; Ministerul Energiei; Autoritatea Națională de

Departamentul de Stat Investiții în dezvoltarea activelor energetice (IDEA) - Contract nr. 7200AA22C00047

Black & Veatch Special Projects Corp. / Compania de Consultanță în Energie și Mediu

LEA 400 kV Strășeni – Gutinaș SEP

Reglementare în domeniul Energiei; Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației; și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Figura 5-12 Prima reuniune oficială introductivă cu principalele autorități române, 14 noiembrie 2024, București, RO

Sursa: USAID Moldova

Ședință internă de analiză a progresului proiectului și de transfer al sprijinului financiar, 3 decembrie 2025, Chișinău, MD

Scopul întâlnirii – desfășurată față în față – între Departamentul de Stat al SUA (DOS) și Moldelectrica, MD (MEL) a fost reluarea proiectului State Investments in Developing Energy Assets (IDEA) și reconfirmarea angajamentului MEL.

Această întâlnire internă – sesiunea de dimineață, organizată la Chișinău, Republica Moldova, a reunit 9 participanți din partea MEL, DOS SUA și echipelor de consultanți – BV și CCEM.

Concluziile acestei sesiuni au vizat pașii următori pentru echipa de consultanți:

- actualizarea Studiului de Fezabilitate (FS), Rapoartelor preliminare EIMS și SEP pentru ambele țări, România și Republica Moldova (T1,2026);
- continuarea etapelor pentru elaborarea Raportului complet EIMS, doar pentru Republica Moldova (T2,2026 – T2,2027);
- decizia pentru punctul de traversare a frontierei agreată de către MEL;
- propunerea pentru o nouă întâlnire internă, față în față, pentru T2,2026.

Sesiunea de după-amiază a constat într-o teleconferință organizată cu Transelectrica, RO (TEL) la care au participat 14 reprezentanți din partea ambilor promotori – MEL și TEL – și a echipelor de consultanți – BV și CCEM.

Scopul acestei teleconferințe a fost reconfirmarea angajamentului TEL, precum și discutarea stadiului, calendarului și coordonarea comună a pașilor următori cu MEL.

Concluziile acestei sesiuni au fost:

- actualizarea SF, Rapoartele preliminare EIMS și SEP pentru ambele țări (T1,2026);
- continuarea etapelor pentru elaborarea Raportului complet EIMS pentru Republica Moldova (T2,2026 – T2,2027);
- documentația de licitație a TEL pentru proiectarea traseului optim pe teritoriul României, inclusiv SF, va fi elaborată în conformitate cu reglementările și normele din România (T2,2026 – T3,2027);
- punctul de traversare a frontierei a fost agreat și de către TEL.

Figura 5-13 Întâlnire de proiect – echipa de proiect și ministrul Energiei, 3 decembrie 2025, Chișinău, MD

Sursa: Ministerul Energiei, Republica Moldova

Ca urmare a transferului finanțării proiectului de la USAID către Departamentul de Stat al SUA (DOS), în cursul anului 2025 activitățile de comunicare și implicare a părților interesate au avut o pauză.

Prin urmare, pentru reluarea procesului de comunicare cu părțile interesate și facilitarea diseminării informațiilor despre proiect, precum și implicarea comunităților situate de-a lungul traseului propus al LEA, se recomandă transmiterea, în T2,2026, a unei informări prin canale de comunicare electronice, însoțită de fișa proiectului și de un scurt chestionar/interviu, în vederea colectării de informații relevante înaintea procesului formal de consultare publică. Datele solicitate se vor referi la:

Departamentul de Stat Investiții în dezvoltarea activelor energetice (IDEA) - Contract nr. 7200AA22C00047
Black & Veatch Special Projects Corp. / Compania de Consultanță în Energie și Mediu
LEA 400 kV Strășeni – Gutinaș SEP

- situația economică a raionului/județului: industrii mari existente; proiecte de infrastructură publică în curs sau planificate; oportunități de angajare; riscuri anticipate legate de dezvoltarea viitoare a proiectului LEA 400 kV Strășeni/MD – Gutinaș/RO;
- mediul și patrimoniul cultural: arii protejate; zone sensibile (păduri, lacuri, zone umede etc.); situri arheologice și monumente/clădiri istorice; riscuri anticipate legate de dezvoltarea viitoare a proiectului;
- aspecte sociale: existența unor grupuri vulnerabile sau marginalizate, șomajul, utilizarea și regimul proprietății terenurilor; riscuri anticipate legate de dezvoltarea viitoare a proiectului LEA (sănătatea populației, exproprieri, bunăstare etc.);
- aspecte practice: locații și facilități (audio-video-ITC) pentru viitoarele întâlniri publice din cadrul procesului de consultare publică care va fi desfășurat în etapa EIMS finală a proiectului.

Ședință internă de analiză a progresului proiectului și de aprobare a versiunilor preliminare a Rapoartelor (SF, EIMS – definire domeniu și SEP), 28 aprilie 2026, Chișinău, MD

Această reuniune a avut ca scop aprobarea rapoartelor preliminare pentru Studiul de Fezabilitate (SF), analiza de definire a domeniului pentru EIMS (ESIA Scoping) și Planul de Implicare a Părților Interesate (SEP), care au fost transmise spre revizuire donorului – DOS și ambilor promotori, MEL și TEL.

Toți cei 21 de participanți, inclusiv DOS – Moldova Mission, MEL, TEL și echipa proiectului IDEA (Black & Veatch, SUA; CCEM, România și Sinergetika, Republica Moldova), au subliniat faptul că finalizarea SF și a etapei de definire a domeniului EIMS reprezintă un reper esențial pentru avansarea proiectului.

După prezentarea generală a SF, a analizei de definire a domeniului EIMS și a Planului de Implicare a Părților Interesate (SEP) pentru LEA 400 kV Gutinaș–Strășeni realizată de echipa proiectului IDEA, au urmat discuții privind principalele aspecte tehnice, de mediu, de autorizare și de achiziții necesare pentru avansarea proiectului către etapa de implementare.

Întâlnirea s-a încheiat cu acordul asupra acțiunilor rămase necesare pentru finalizarea raportului SF, continuarea implementării EIMS (pachetul complet EIMS pentru traseul LEA din Republica Moldova) și constituirea unui Grup de Lucru comun pentru sprijinirea comunicării și coordonării între toate părțile implicate.

Calendarul preliminar integrat al proiectului, prezentat în cadrul reuniunii, estimează finalizarea proceselor pentru emiterea acordului de mediu în conformitate cu legislația națională din ambele țări până în toamna anului 2027, în timp ce etapa de Inginerie, Achiziții și Construcție (EPC), precum și punerea în funcțiune a LEA de interconexiune sunt estimate în prezent pentru perioada 2030–2031.

Figura 5-14 Întâlnire de proiect pentru aprobarea versiunilor preliminare a Rapoartelor (SF, EIMS, SEP), 28 aprilie 2024, Chișinău, MD

Sursa: Echipa de proiect IDEA

5.2. Aspecte cheie identificate în etapa preliminară (scoping)

Principalele aspecte socio-economice identificate în cadrul activității de cercetare realizate de consultant, pe baza studiilor de birou și a analizei datelor de bază disponibile din surse publice, pentru zonele de interes de-a lungul traseelor LEA analizate, sunt prezentate mai jos:

Tabel 5-13 Analiza preliminară EIMS – situația socio-economică actuală în coridorul de analiză (500 m stânga/dreapta de axul LEA)

Date socio-economice analizate	Republica Moldova	România
Demografie <i>Recensământ oficial 2024/MD, 2021/RO</i>	Declin demografic = Fenomenul comunităților care se restrâng/micșorează Femeile ușor majoritare față de bărbați; rural vs. urban; etnii	
	↓ 44% (recensământ oficial 2024 vs. 1989) 45% urban ↓ vs. 44% rural ↓, cu excepția mun. Chișinău; moldoveni ≥ 76%; (recensământ oficial 2024 vs. 2014) 16% bărbați ↓ vs. 12% femei ↑	↓ 16% (recensământ oficial 2021 vs. 1992) 52% urban - 48% rural, însă județele traversate de traseele LEA sunt predominant rurale; români ≥ 78%; 49% bărbați vs. 51% femei stabil;
Forța de muncă <i>Anuarele statistice 2025</i>	Rata de ocupare 42,7% 61% servicii și altele; 18% agricultură; 13% industrie; 7% construcții	Rata de ocupare 63,8% 56% servicii și altele; 22% industrie; 11% agricultură; 11% construcții
	26% ↑ rata de dependență în MD (2024 vs. 2014) și 16% ↑ în RO (2024 vs. 2011)	

Date socio-economice analizate	Republica Moldova	România
	Rata șomajului înregistrat 4,0% (5,1% tineri 15-24 ani)	Rata șomajului înregistrat 5,4% (23,9% tineri 15-24 ani)
PIB pe cap de locuitor <i>WB, 2024¹³</i>	18.615 (\$ prețuri internaționale curente) ↑	49.076,5 (\$ prețuri internaționale curente) ↑
Patrimoniu cultural	35 situri arheologice și tumuli	24 situri arheologice și tumuli
Utilizare și regim juridic terenuri	Populație predominant rurală; activitate economică principală – agricultura (culturi agricole, vii etc.)	
	terenuri predominant agricole (74%) și forestiere (14%) proprietatea terenurilor agricole 70% privat	terenuri predominant agricole (68%) și forestiere (28%) proprietatea terenurilor agricole 90% privat
Infrastructură publică traversată	LEA 110 kV, 330 kV	LEA 110 kV, 400 kV, 750 kV
	drumuri: Strășeni 10; Nisporeni 4; Ialoveni 4; Cimișlia 1; Leova 2	drumuri: Bacău 19; Vaslui 33; Iași 4
	căi ferate: 1	căi ferate: 3
	2 conexiuni la conducte principale de gaze naturale (1. SP Hîbești – SP Gura Galbenă – SP Cimișlia; 2. SP Ungheni – SP Nisporeni – SP Strășeni – SP Peresecina) <i>SP – stație de predare</i>	1 conductă principală de gaze naturale (NT Onești – NT Munteni – NT Șendreni) și 2 conexiuni (1. SRM Bacău; 2. NT Munteni – SRM Vaslui – NT Lețcani) <i>NT – nod tehnologic; SRM – stație de reglare-măsurare</i>
Localități sau așezări umane învecinate – traversări / distanțe problematice	12 locații	24 locații

Sursa: Date prelucrate de consultant din surse publice (pentru detalii suplimentare, a se vedea Raportul preliminar EIMS)

Evaluarea preliminară inițială realizată pentru toate cele 4 opțiuni de traseu ale LEA, pe baza hărților digitale cu imagini satelitare și fotografii aeriene, a evidențiat următoarele aspecte, având în vedere coridorul de analiză socio-economică de 500 m (de fiecare parte a axului central al LEA, de-a lungul traseelor analizate):

- Republica Moldova: în 12 locații au fost identificate traversări problematice și așezări umane / situri de patrimoniu cultural situate foarte aproape (≤ 50 m), traseele cu cele mai puține constrângeri fiind: Opțiunea 3 (traseu albastru), urmată de Opțiunea 4 (traseu magenta/violet), Opțiunea 2 (traseu portocaliu) și Opțiunea 1 (traseu roșu);

¹³ GDP per capita, PPP (current international \$) <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD>

- România: în 24 locații au fost identificate traversări problematice și așezări umane / ferme agricole / situri de patrimoniu cultural situate foarte aproape (≤ 50 m), traseul cu cele mai puține constrângeri fiind: Opțiunea 4 (traseu magenta/violet), urmată de Opțiunea 3 (traseu albastru), Opțiunea 2 (traseu portocaliu) și Opțiunea 1 (traseu roșu).

După realizarea celei de-a doua analize multicriteriale (MCA) mai detaliate, pe baza hărților digitale și a misiunii în teren din etapa de evaluare preliminară, au fost identificate mai multe zone sensibile din perspectiva potențialelor impacturi sociale (**Tabel 5-14**) de-a lungul traseelor LEA – Alternativa 1 și Alternativa 2:

- așezări umane situate în proximitatea sau în interiorul zonei tampon (stânga–dreapta față de axul central al traseului LEA) pentru coridorul de analiză a riscului socio-economic de < 100 m;
- tipul de teren traversat de fiecare alternativă de traseu LEA și necesitatea exproprierilor, exprimată ca procent din lungimea totală a LEA.

Tabel 5-14 Analiza preliminară EIMS – Zone sensibile din perspectiva potențialului impact social de-a lungul traseelor LEA, Alternativele 1 și 2 (100 m stânga/dreapta de axul LEA)

Țara	Distanțe față de așezările umane situate în proximitatea / în interiorul coridorului de analiză a riscului socio-economic	Estimări brute privind necesarul de exproprieri*; tipul de teren
Republica Moldova	– s. Cristești, MD-Nisporeni 50-80 m (Alt. 1) – o. Ialoveni, MD-Ialoveni ≤ 50 m (Alt. 2) – Mun. Chișinău, la limita unei zone rezidențiale, S-E de localitatea Dumbrava (Alt. 2) – s. și c. Lozova, MD-Strășeni ≤ 60 m (Alt. 1) – traversare fermă/construcție izolată la N-E de Lacul Ghidighici, MD-Strășeni (Alt. 2) – lângă SE Strășeni ≤ 10 m (Alt. 1) și ≤ 30 m (Alt. 2)	78% - 85%; peste 73% teren arabil <i>Suprafețe de terenuri traversate: Alt. 1 (97% proprietate privată, 3% publică); Alt. 2 (98% proprietate privată, 2% publică)</i>
România	– traversare Cartier Borzești, o. Onești, RO-BC (Alt. 1) – s. Valea Nacului, c. Sascut, RO-BC ≤ 20 m (Alt. 1) și ≤ 55 m (Alt. 2) – s. Sârbi, c. Podu Turcului, RO-BC ≤ 40 m (Alt. 1, 2) – s. și c. Coroiști, RO-VS ≤ 50 m (Alt. 1, 2) – s. și c. Vetrișoia, RO-VS ≤ 70 m (Alt. 2)	95%; peste 70% teren arabil <i>Sistemul cadastral este în curs de digitalizare</i>

*) % din lungimea totală a LEA; Sursa: date prelucrate de consultant (pentru detalii suplimentare, a se vedea Raportul preliminar EIMS)

În ceea ce privește traseele LEA – Alternativele 1 și 2 – și apropierea sau traversarea comunităților locale/așezărilor umane, pentru ambele țări, Alternativa 1 este recomandată, cu excepția apropierii de construcția izolată din apropierea SE Strășeni (sud-vest) – în Republica Moldova, raionul Strășeni, și traversării cartierului Borzești, municipiul Onești, din apropierea SE Gutinaș – în România, județul Bacău.

5.3. Instrumente de comunicare și calendar de implementare

Abordarea SEP trebuie să asigure ca interesele, preocupările și sesizările părților interesate să fie luate pe deplin în considerare. Responsabilitățile ambilor promotori/beneficiari ai proiectului (TEL și MEL) în etapele viitoare ale proiectului LEA (proiectare de bază și de detaliu, implementare – construcție, punere în funcțiune și exploatare) vor consta în a **INFORMA, COMUNICA cu – și IMPLICA** părțile interesate-cheie, în mod continuu:

- **INFORMA** – se referă la părțile interesate care solicită informații, fără a dori neapărat un dialog;
- **COMUNICA** – se referă la părțile interesate cu o disponibilitate ridicată de implicare sau cu un nivel ridicat de experiență, dar care nu au participat încă la un dialog; o comunicare mai intensă cu aceste părți interesate va contribui la creșterea valorii procesului de implicare;
- **IMPLICA** – se referă la părțile interesate cu care este necesară implicarea directă.

Pentru punerea în practică a programului SEP prezentat în **Figura 5-15**, pentru etapele de planificare (Studiu de Fezabilitate, obținerea autorizațiilor etc.) și implementare (construcție, punere în funcțiune, exploatare) ale proiectului LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO), un rezumat al instrumentelor și tacticilor de comunicare, al informațiilor care urmează a fi diseminate fiecărei categorii de părți interesate, precum și o propunere de calendar sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabel 5-15 Instrumente de comunicare și calendar de implementare

Categorია părților interesate	Instrumente de comunicare	Informații ce urmează a fi diseminate / publicate	Calendar			
			Etapa de planificare a proiectului			Etapa de implementare a proiectului
			Procesul EIMS preliminar T3-T4, 2024 - T1-T2, 2026	Procesul de pregătire EIMS final T3, 2026	Procesul de publicare / diseminare EIMS final T4, 2026- T4,2027	Proces continuu de consultare publică
Persoane afectate direct de viitoarea construcție și/sau funcționare a LEA	Întâlniri Panou informativ la Primărie	NTS, EIMS final, ESMMP, SEP și Formular Sesizări		X	X	X

Categoria părților interesate	Instrumente de comunicare	Informații ce urmează a fi diseminate / publicate	Calendar			
			Etapa de planificare a proiectului			Etapa de implementare a proiectului
			Procesul EIMS preliminar T3-T4, 2024 - T1-T2, 2026	Procesul de pregătire EIMS final T3, 2026	Procesul de publicare / diseminare EIMS final T4, 2026-T4,2027	Proces continuu de consultare publică
Oficiali guvernamentali și factori de decizie	E-mail oficiale / fax Emiterea rapoartelor conform cerințelor Întâlniri	EIMS preliminar, NTS, EIMS final, ESMMP, SEP și conformarea cu legislația națională și cerințele de emitere a autorizațiilor	X	X	X	X
Autorități de reglementare / Agenții naționale			X		X	X
Administrații a publică locală – comunități afectate	Întâlniri Internet Panou informativ la Primărie	EIMS preliminar, NTS, EIMS final, ESMMP, SEP, Formular Sesizări	X	X	X	X
Cercetare și învățământ	Internet, ziare	NTS, alte informații la cerere			X	X
Societatea civilă - ONG	Internet, telefon, ziare Prezentări și întâlniri la cerere	ESIA final, NTS, alte informații la cerere	X	X	X	X
Comunitatea locală – persoane vulnerabile	Panou informativ la Primărie / școală / biserică Grupuri mici de discuție gestionate cu atenție Interviuri față în față	NTS, SEP, Formular Sesizări			X	X
Mass-media	Comunicate de presă periodice	NTS, alte informații la cerere			X	X
Organizații profesionale; sindicate	Prezentări periodice și întâlniri	EIMS final, NTS, SEP	X		X	X
Public intern	Plan anual de afaceri	Informații detaliate despre proiect, cerințe	X	X	X	X

Categoriea părților interesate	Instrumente de comunicare	Informații ce urmează a fi diseminate / publicate	Calendar			
			Etapa de planificare a proiectului			Etapa de implementare a proiectului
			Procesul EIMS preliminar T3-T4, 2024 - T1-T2, 2026	Procesul de pregătire EIMS final T3, 2026	Procesul de publicare / diseminare EIMS final T4, 2026-T4,2027	Proces continuu de consultare publică
	Rapoarte lunare Notificarea evenimentelor Analize speciale la solicitare Întâlniri interne periodice de proiect	Calitate-Mediu-SSM, EIMS preliminar, NTS, posturi vacante, Formular de sesizări, EIMS final, ESMMP, SEP				

Sursa: Analiza consultantului

5.4. Activități planificate și viitoare de implicare a părților interesate

Activitățile planificate și viitoare de implicare a părților interesate sunt structurate conform detaliilor prezentate în **Figura 5-15** și vor fi axate pe consultările publice care vor fi organizate în cadrul procesului final EIMS, incluzând:

- Consultări publice, organizate în format fizic, în comunitățile locale (cetățeni, ONG-uri, grupuri vulnerabile, lideri informali);
- Consultări individuale, organizate în format virtual (online), cu organizații profesionale (ex. asociații de fermieri) și autorități publice, în funcție de concluziile Raportului final EIMS și de specificațiile tehnice finale ale Studiului de Fezabilitate (SF);
- Comunicate de presă către mass-media tipărită și online.

Consultările publice pot genera acțiuni și reacții din partea părților interesate, iar acest aspect va fi luat în considerare la pregătirea activităților viitoare propuse în cadrul SEP. De exemplu, pot exista părți interesate care să inițieze acțiuni pentru optimizarea compensațiilor asociate construcției și exploatării LEA.

Fiind încadrat ca proiect de categoria A (clasificare de risc BERD) și în listele din Anexa 2 a ambelor legi EIM – Legea nr. 86/2014, MD și Legea nr. 292/2018, RO, LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO)

poate genera potențiale impacturi negative asupra mediului și/sau asupra aspectelor sociale. Prin urmare, ambii promotori ai proiectului, MEL și TEL, trebuie să implice părțile interesate afectate în fiecare etapă a proiectului (planificare, EPC – inginerie, achiziții și construcție, exploatare), pentru a integra observațiile/comentariile acestora în documentele relevante ale proiectului.

Raportul preliminar EIMS și Raportul final EIMS, împreună cu alte documente relevante ale proiectului, vor fi publicate/diseminate pentru consultare publică de către toate părțile interesate relevante, iar actualizări periodice vor fi furnizate.

Calendar		Activități	Rapoarte
Etapă de planificare a proiectului	EIMS preliminar (definirea domeniului) (T3-T4, 2024 – T1-T3, 2025)	Identificarea părților interesate & Analiza PRE-EIMS	
		Întâlniri introductive în RO & MD pentru autoritățile de reglementare Misiune preliminară în teren	
		Rapoartele SEP inițial și EIMS preliminar transmise spre analiză promotorilor/beneficiarilor (TEL și MEL)	
		Publicarea online Fișa de proiect; Formularul de sesizări Rapoartele EIMS preliminar și SEP inițial	Rapoartele EIMS preliminar și SEP inițial
		Publicarea/Diseminarea Rapoartelor EIMS preliminar și SEP	
		Pregătirea și derularea Întâlnirilor preliminare și a sondajului online	
		Evaluarea rezultatelor	
		Identificarea problemelor cheie – actualizarea rapoartelor	
		Pregătirea Raportului final EIMS – versiunea draft	Rapoartele EIMS final (draft) și SEP actualizat – spre analiza TEL și MEL
Publicarea/Diseminarea Rapoartelor EIMS final, ESMMP, NTS și SEP actualizat (versiuni draft)			
Etapă de planificare a proiectului	EIMS final – proces de consultări publice și diseminare/informare (T3-T4, 2026 – T3-T4, 2027)	Pregătirea procesului EIMS de consultări publice	
		Derularea programului EIMS de consultări publice	
		Evaluarea rezultatelor	Revizia tuturor rapoartelor
		Publicarea/Diseminarea Rapoartelor revizuite EIMS final, ESMMP, NTS și SEP	
		Comentarii și sugestii pentru îmbunătățiri	
		EIMS final, ESMMP & SEP	Livrarea EIMS final, ESMMP & SEP

Dialog continuu și întâlniri față-în-față

Dialog continuu și întâlniri față-în-față

Etapa de implementare a proiectului	Proces de consultare continuu	Organizarea de șantier Construcția Punerea în funcțiune Exploatarea	Actualizarea SEP pe perioada construcției și funcționării, de către TEL și MEL	
--	--------------------------------------	--	--	--

Figura 5-15 Programul SEP

Sursa: Evaluarea experților consultantului

Se recomandă ca întâlnirile de consultare publică să fie organizate în locațiile propuse în **Tabelul 5-14**, pentru prezentarea și discutarea documentației draft (preliminară) a pachetului Raportului final EIMS. Consultările publice vor avea loc în perioada (T3–T4, 2027) și vor fi organizate în conformitate cu legislația națională din fiecare țară (RO și MD) privind EIM (Evaluarea Impactului asupra Mediului) pentru proiecte.

Pachetul de informații pentru publicare/diseminare, inclusiv în etapa inițială de planificare – Raportul preliminar EIMS, iar ulterior EIMS final, ESMMP – Planul de management și monitorizare de mediu și social, ESAP – Planul de acțiune de mediu și social, SEP și Rezumatul Non-Tehnic (NTS) – va fi pregătit pentru comentarii publice. Materialele de prezentare vor trebui pregătite atât în limba locală, cât și în limba engleză, iar, dacă este necesar, va fi pus la dispoziție un formular de sesizări (**Anexa D – Formular public de sesizări**) pentru a încuraja publicul să își exprime opiniile.

Activitățile viitoare planificate, legate de diseminarea pachetului de informații EIMS final, vor furniza informații precum:

- tipul de informații comunicate, datele, metodele de diseminare și canalele de publicare;
- procese-verbale ale întâlnirilor, liste de participanți și locațiile întâlnirilor organizate cu persoanele afectate, precum și cu alte persoane fizice, grupuri, persoane juridice, organizații și instituții;
- principalele probleme și preocupări discutate și ridicate de persoanele afectate;
- mecanismele de răspuns la sesizări și acțiunile de monitorizare.

Informațiile privind activitățile de implicare a părților interesate vor fi actualizate în mod continuu, iar toate detaliile privind consultările publice legate de proiect vor fi incluse.

În Raportul SEP – **Capitolele 6, 7 și 8** sunt definite detalii suplimentare privind responsabilitățile și resursele. Este esențial ca responsabilitățile – inclusiv cele legate de acțiunile rezultate din mecanismul de gestionare a sesizărilor – să fie clar definite, înțelese și asumate de ambii promotori ai proiectului, MEL/MD și TEL/RO, odată ce SEP intră în responsabilitatea acestora.

Perioada necesară pentru primirea comentariilor publice va respecta legislația națională și cerințele și standardele donatorilor/finanțatorilor. Va fi necesară o perioadă minimă de comentarii de 30 de zile

(conform legislației din RO și MD) între publicarea Raportului EIMS final și analiza acestuia de către donori/finanțatori pentru proiecte de utilitate publică.

Ambii promotori ai proiectului (MEL și TEL) vor trebui să pună Raportul EIMS (atât etapa preliminară, cât și etapa finală) la dispoziția publicului pentru comentarii/sesizări, atât online pe website-urile lor, cât și la sau în apropierea amplasamentului proiectului LEA 400 kV Strășeni (MD) – Gutinaș (RO). De asemenea, se preconizează ca documentația inclusă în pachetul EIMS să rămână disponibilă publicului cel puțin până la finalizarea execuției proiectului.

Oricine poate transmite comentarii/sesizări asupra documentației incluse în pachetul EIMS de informații făcut public, în perioada de consultare publică. Comentariile/Sesizările pot fi transmise prin e-mail sau prin poștă, cu recomandarea utilizării Formularului de sesizări, către fiecare promotor al proiectului, MEL/MD și TEL/RO, utilizând datele de contact prezentate în **Capitolul 8**.

5.5. Publicarea și diseminarea informațiilor

Obiectivul procesului de publicare și diseminare a informațiilor este de a solicita punct de vedere din partea așezărilor umane/gospodăriilor potențial afectate de proiect, a grupurilor vulnerabile și a altor părți interesate, de a propune măsuri de atenuare a impactului și, acolo unde este necesar, de a efectua modificările necesare în Raportul EIMS preliminar/final, pentru a reflecta sesizările/comentariile primite.

Pe parcursul procesului EIMS, va fi desfășurată o campanie formală de consultare publică, în prima jumătate a anului 2027, de-a lungul traseului optim ales al LEA, realizată de echipele de proiect ale ambilor operatori de transport și sistem – Transelectrica (RO) și Moldelectrica (MD) – în colaborare cu consorțiul de consultanți, incluzând activități de publicare a informațiilor și evenimente de diseminare/informare a părților interesate.

Principalele etape ale procesului de publicare/diseminare a informațiilor vor fi:

- pregătirea și distribuirea (în format tipărit și online) a materialelor preliminare de divulgare (pachetul de informații pentru divulgare);
- anunțuri și implicarea mass-media (comunicate de presă);
- organizarea întâlnirilor de diseminare a informațiilor, fizice și/sau virtuale;
- colectarea și integrarea comentariilor și a punctelor de vedere.

Tipurile de informații diseminate și metodele specifice de comunicare care vor fi utilizate de autoritățile locale pentru proiectul LEA 400 kV Strășeni-Gutinaș sunt sintetizate în **Tabelul 5-15**.

Obiectivele comunicării externe sunt de a asigura implicarea continuă a persoanelor afectate și a altor părți interesate relevante și de a le informa cu privire la activitățile, performanța, planificarea, dezvoltarea și implementarea proiectului. Informațiile care vor fi comunicate public sunt reglementate de legislația națională din Republica Moldova și România, precum și de cerințele donatorilor/finanțatorilor (a se vedea **Capitolul 3 – Cadrul legislativ și cerințe aplicabile**).

SEP va fi revizuit și actualizat periodic de fiecare operator de transport și sistem – Moldelectrica (MD) și Transelectrica (RO) – pentru a reflecta modificările în procesul de implicare a părților interesate, determinate de evoluția proiectului și de schimbările în grupul relevant al părților interesate. Informațiile care trebuie publicate/diseminate pot suferi modificări în cazul în care apar schimbări în proiectarea, calendarul sau aria de influență a proiectului LEA 400 kV Strășeni-Gutinaș.

Copii tipărite și/sau electronice ale pachetului preliminar de diseminare a informațiilor (NTS, Raportul preliminar/final EIMS și SEP) vor fi puse la dispoziție în limba română și în limba engleză, înainte de procesul de consultare publică, pentru următorul grup țintă (numărul de contacte se bazează pe **Anexa A - Baza de date a părților interesate**):

- Reprezentanți ai autorităților guvernamentale și ai parlamentului – aproximativ 43 de contacte;
- Reprezentanți ai administrației locale și regionale, inclusiv ai așezărilor umane/gospodăriilor potențial afectate – aproximativ 14 contacte;
- Cercetare și învățământ – aproximativ 6 contacte;
- NGO locale și naționale, grupuri de interes – aproximativ 7 contacte;
- Mass-media națională – aproximativ 4 contacte;
- Instituții financiare internaționale – aproximativ 4 contacte;
- Public intern proiect – aproximativ 10 contacte.

O atenție specială va fi acordată persoanelor care locuiesc de-a lungul traseului optim ales al LEA (coridor de analiză pentru evaluarea impactului social ≤ 50 m stânga/dreapta față de axul LEA) și proprietarilor de terenuri afectați direct de posibilele exproprieri viitoare de terenuri productive. Pentru acest grup prioritar de părți interesate, pachetul de informații EIMS preliminar trebuie pus la dispoziție pentru a se asigura că acesta este corect și transparent informat cu privire la construcția și exploatarea LEA 400 kV Strășeni-Gutinaș.

Abordarea va fi dezvoltată mai detaliat în etapele următoare ale proiectului – Raportul final EIMS și ulterior în etapa de implementare a proiectului – construcție, punere în funcțiune și exploatare.

Versiunile preliminare ale Raportului EIMS, SEP și NTS, în limba română și engleză, vor fi publicate pe website-urile ambilor operatori de transport și sistem: Moldelectrica (MD) www.moldelectrica.md și Transelectrica (RO) www.transelectrica.ro .

Toată documentația pentru diseminare va fi distribuită online și în format tipărit părților interesate relevante cu cel puțin o săptămână înainte de începerea perioadei oficiale de informare și cu cel puțin două săptămâni înainte de întâlnirile de consultare, pentru a oferi părților interesate suficient timp pentru a analiza documentația înainte de întâlniri. Perioada necesară pentru comentarii/sesizări publice trebuie să fie în conformitate cu legislația națională și cu cerințele donatorilor/finanțatorilor.

6. Mecanismul de soluționare a sesizărilor

6.1. Obiective și procedură

Pentru a asigura că ambii operatori de transport și sistem – Moldelectrica (MD) și Transelectrica (RO) – răspund în mod adecvat la orice preocupări și sesizări, în special din partea părților interesate și a comunităților afectate, va fi implementat un mecanism de gestionare a sesizărilor.

Personalul desemnat din cadrul ambilor promotori ai proiectului va fi, dacă este necesar, instruit pentru gestionarea mecanismului de sesizări. Acest mecanism acoperă atât publicul intern (angajații), cât și publicul extern (persoane afectate și alte părți interesate relevante).

O schemă a fluxului mecanismului de sesizări este prezentată în figura de mai jos. Atât sesizările verbale, cât și cele scrise vor fi înregistrate și documentate.

Orice comentariu sau sesizare poate fi adusă la cunoștința fiecărui operator de transport și sistem/promotor fie verbal (prin telefon) fie în scris (prin poștă sau e-mail) sau prin completarea Formularului de sesizare (**Anexa D – Formular public de sesizări**).

Formularul de sesizări va fi pus la dispoziție în primării, școli, centre comunitare și alte locuri publice ușor accesibile pentru toate părțile interesate relevante, împreună cu o descriere a mecanismului de sesizări.

Formularele de sesizări pot fi apoi transmise la datele de contact prezentate în **Capitolul 8 – Detalii date de contact pentru părțile interesate**.

La primirea unei sesizări, se recomandă ca toți angajații fiecărui promotor din MD și RO să direcționeze persoana care formulează sesizarea către Responsabilul pentru Relația cu Comunitatea (CLO) sau către Departamentul SSM-E (Sănătate, Securitate și Mediu). Orice membru al departamentului SSM-E care primește o sesizare trebuie să se asigure că este completat Formularul de Acțiune Corectivă. Formularul va fi apoi transmis Responsabilului pentru Relația cu Comunitatea, care îl va înregistra și va asigura implementarea tuturor acțiunilor necesare pentru soluționarea sesizării, în conformitate cu procedura de gestionare a sesizărilor recomandată și prezentată schematic în **Figura 6-15**.

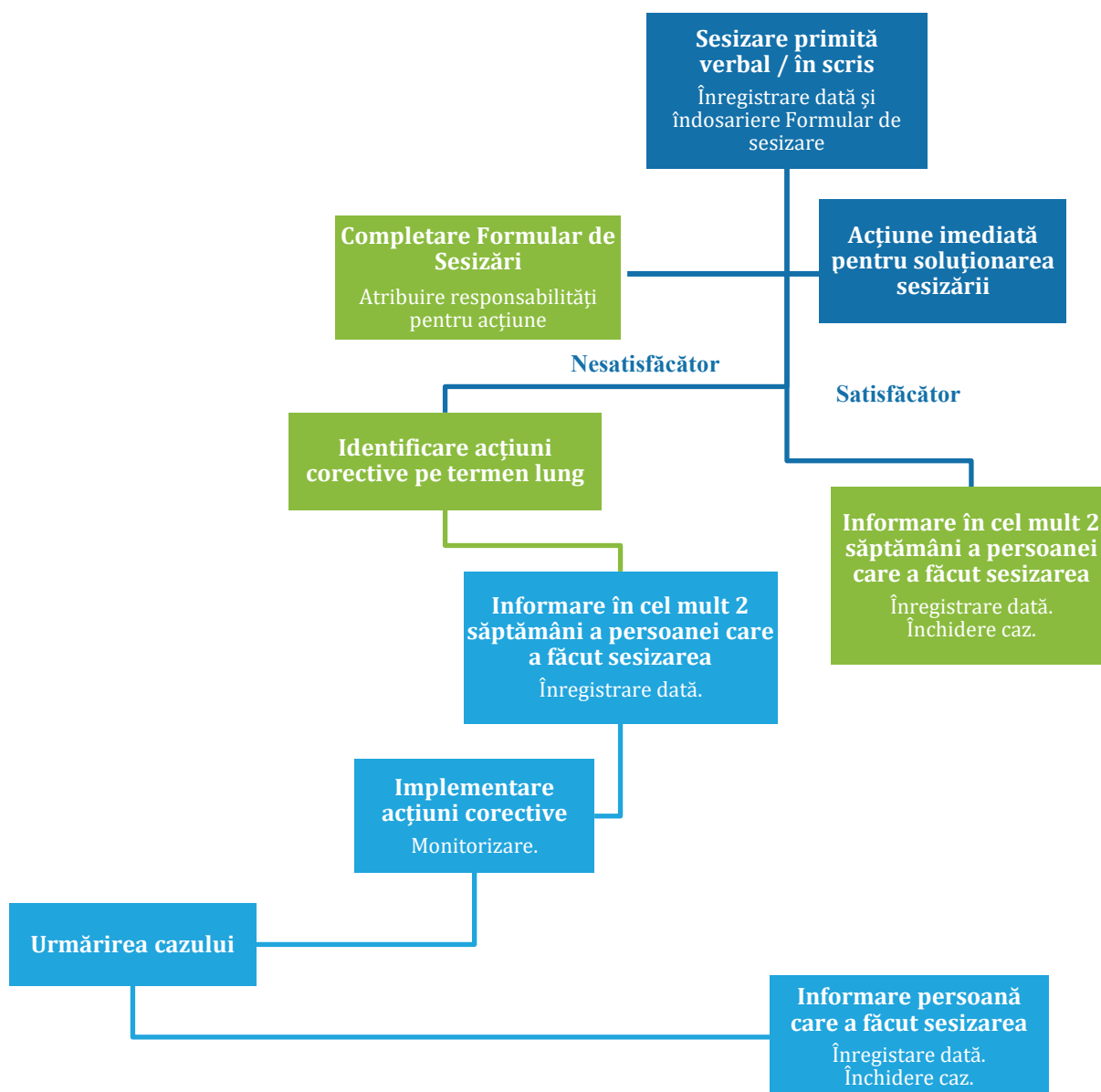

Figura 6-16 Procedura de sesizare

Sursa: Evaluarea experților consultantului în baza analizei literaturii de specialitate

7. Monitorizare și reportare

Grupul de monitorizare EIMS, în fiecare țară (MD și RO), va trebui să aibă o structură echilibrată și neutră (fără favorizări), concentrată asupra potențialelor probleme de mediu și sociale care pot apărea pe parcursul etapelor de dezvoltare ale proiectului (planificare, implementare, construcție, punere în funcțiune și exploatare). Experții în protecția mediului (inspectori și autorități de reglementare) vor monitoriza și raporta toate impacturile aferente, în conformitate cu cadrul legislativ național în vigoare din fiecare țară.

Înregistrările consultărilor, procesele-verbale ale întâlnirilor și răspunsurile aferente sondajelor/interviurilor informale (online sau interviuri față în față) se recomandă a fi păstrate de ambii operatori de transport și sistem – Moldelectrica (MD) și Transelectrica (RO) – prin intermediul Responsabililor pentru Relația cu Comunitatea (CLO) recomandați și al reprezentantului consorțiului de consultanți responsabil pentru componenta de impact social (a se vedea **Capitolul 8 – Detalii date de contact pentru părțile interesate**).

De asemenea, se recomandă elaborarea rapoartelor periodice (trimestriale) care să sintetizeze activitățile desfășurate și principalele preocupări ridicate de grupurile afectate. Totodată, va fi pregătit un Raport anual, elaborat de către CLO al ambilor promotori (MEL/MD și TEL/RO), care va sintetiza rezultatele SEP, pe baza căruia vor fi comunicate informații actualizate către grupul cheie de părți interesate, inclusiv privind progresul lucrărilor proiectului în etapele de dezvoltare LEA 400 kV Strășeni-Gutinaș.

Fiecare promotor (MEL/MD și TEL/RO) va acționa în consecință – activând bucla de răspuns la sesizări și implementând măsuri corective, atât în domeniul mediului, cât și în domeniul social.

Principalele aspecte care vor fi monitorizate includ:

- utilizarea terenurilor, relocarea, achiziția de terenuri și compensații;
- infrastructura și serviciile care urmează să fie dezvoltate în viitor;
- prevenirea poluării și evaluarea riscurilor;
- sănătatea și securitatea;
- păduri, zone de pajiște și traversări de râuri;
- arheologie, patrimoniu local și cultură;
- viitoarele organizări de șantier și relațiile cu comunitatea;
- viitoarele locuri de muncă și procesele de recrutare.

8. Detalii date contact pentru părțile interesate

Toate comentariile privind materialele de informare enumerate mai jos sunt mai mult decât binevenite. Informați fiecare promotor cu privire la opiniile dumneavoastră accesând website-urile www.moldelectrica.md și www.transelectrica.ro.

Următoarele documentelor vor fi elaborate pe măsură ce procesul EIMS avansează și vor fi puse la dispoziția părților interesate în cadrul procesului de consultare, în fiecare țară – Republica Moldova și România:

Etapa de evaluare preliminară EIMS	Etapa de evaluare finală EIMS
- Fișa proiectului LEA 400 kV Strășeni-Gutinaș - Raport preliminar EIMS (Evaluarea Impactului de Mediu și Social) - SEP – Planul de implicare a părților interesate (Raportul de față)	- Fișa actualizată a proiectului LEA 400 kV Strășeni-Gutinaș - Rezumatul non-tehnic (NTS) - Raportul final EIMS - ESMMP – Planul de management și monitorizare de mediu și social - SEP – Planul de implicare a părților interesate (Raport actualizat)

Pentru informații suplimentare, se recomandă ca ambii beneficiari să desemneze o persoană responsabilă în calitate de Responsabil pentru Relația cu Comunitatea (CLO), care va putea fi contactată de către persoanele care formulează sesizări, conform datelor de mai jos:

Manager EIMS și SEP Responsabil pentru Relația cu Comunitatea (CLO)	
Republica Moldova	România
Prenume și Nume: ... Telefon: ... Email: ... Adresa poștală: Î.S. Moldelectrica, str. V. Alecsandri nr.78, Municipiul Chișinău, MD-2055	Prenume și Nume: ... Telefon: ... Email: ... Adresa poștală: CNTEE Transelectrica SA, Sucursala Teritorială de Transport Bacău, str. Oituz nr.41, Municipiul Bacău, RO-600266

9. Referințe

- [1] Planul de Dezvoltare a RET perioada 2024 – 2033, CN Transelectrica, Romania
<https://web.transelectrica.ro/noutati/noutati/word/PPDRET%202024-2028-2033.pdf>
- [2] Plan de Dezvoltare a Rețelelor Electrice de Transport în perioada anilor 2021-2033, I.S. Moldelectrica, Republica Moldova
[https://www.moldelectrica.md/files/docs/TYNDP%202025-2034%20\(RO\).pdf](https://www.moldelectrica.md/files/docs/TYNDP%202025-2034%20(RO).pdf)
- [3] MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE, 11 decembrie 2023, între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din România și Republica Moldova
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/279687>
- [4] Sector Environmental Guideline – Construction, USAID, 2017
<https://usaidgems.org/sectorGuidelines.htm>
- [5] U.S. Code of Federal Regulations - PART 216—ENVIRONMENTAL PROCEDURES, January 2026 <https://www.ecfr.gov/current/title-22/chapter-II/part-216>
- [6] Environmental/Social Impact Assessment Compliance and Enforcement: Requirements, Commitments, and Related Permits, IAIA, 2023 <https://iaia.org/wp-content/uploads/2025/02/BEST-PRACTICE-Compliance-and-Enforcement.pdf>
- [7] Despre Republica Moldova – Geografie <https://moldova.md/ro/content/geografie>
- [8] European Commission, ROMÂNIA - NUTS level 3
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/345175/17780010/2021-NUTS-3-map-RO.pdf/8f340e0e-0839-8b3f-9a96-29a2007bbc55?t=1698686468710>
- [9] Arnkil, R.; Järvensivu, A.; Koski, P.; and Piirainen, T. (2010). Exploring the Quadruple Helix Report of Quadruple Helix Research for the CLIQ Project, 28 June 2010, <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/65758/978-951-44-8209-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- [10] HG nr. 514/2002 privind aprobarea Regulamentului pentru protecția rețelelor electrice
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=6186&lang=ro
- [11] Ordin intern ANRE nr. 106/2023 privind aprobarea Normei tehnice pentru delimitarea zonelor de protecție și siguranță a capacităților energetice
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/278006>

Anexa A – Baza de date părți interesate

România

Companii / Instituții	Prenume Nume	Funcție	Contact - email	Contact - tel.
ADR Nord-Est	Vasile Asandei	Director General	admnordest@admnordest.ro	(+40) 233 218 071
Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară - ANCPI	Laurențiu-Alexandru Blaga	Director general	blaga22larry@yahoo.com	(+40) 788080363
Agenția Națională pentru Aarii Protejate - ANANP	Vasile CARNARIU	Președinte	ananp@ananp.gov.ro	(+40) 21 305 8390
ANAR - ABA Prut-Barlad, SGA Vaslui and ABA Siret, SGA Bacău	Șerban Chihaiia Relu Adam	Directori	serban.chihaia@dap.rowater.ro relu.adam@das.rowater.ro	(+40) 232-218192 (+40) 234-510051
ANAR - Administrația Națională Apele Române	Sorin Lucaci	Director General	sorin.lucaci@rowater.ro secretariat.general@rowater.ro	(+40) 213 101 131, 213 110 146
ANPM - National Environmental Protection Agency	Laurențiu-Alexandru Păștinaru	Președinte ANPM Cu Rang De Secretar De Stat	laurentiu.pastinaru@anpm.ro office@anpm.ro	(+40) 21 207 1101
ANRE – Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei	George Sergiu Niculescu	Președinte	anre@anre.ro	(+40) 21 327 8100
APM Bacău - Environmental Protection Agency	Petrică Ilieș	Director Executiv	office@apmbc.anpm.ro	(+40) 234-512708
APM Vaslui - Environmental Protection Agency	Dr. Ing. Mihaela Budianu Ing. Ramona Dănilă	Director Executiv Șef Serviciu Avize, Acorduri, Autorizații	office@apmvs.anpm.ro office.vaslui@apmvs.anpm.ro	(+40) 335 401 723
Asociația Fermierilor din România - AFR	Daniel Botanoiu	Președinte	asociatiafermierilor@yahoo.com	(+40) 729 452 800 (+40) 723 160 877 (+40) 766 463 376
CN CFR SA	Ion Simu-Alexandru	Director General	OfficeCFR@cfr.ro	(+40) 21 319.24.00
CN DE ADMINISTRARE A INFRASTRUCTURII RUTIERE - CNAIR	Cristian Pistol	Director General	office@andnet.ro registratura.cnair@andnet.ro	(+40) 21.264.34.52 / 21.264.34.53
CONPET	Dorin Tudora	Director General	dorin.tudora@conpet.ro conpet@conpet.ro	(+40) 244 516 451; 244 401 360 (+40) 737 496 675
Consiliul Județean Bacău (County Council)	Valentin Ivancea	Președinte	presedinte@csjbacau.ro registratura@csjbacau.ro	(+40) 234 534 481, 0234-537 200
Consiliul Județean Vaslui (County Council)	Dumitru Buzatu	Presedinte	consiliu@cjvs.eu , cjvaslui@cjvs.eu	(+40) 235- 361.089, 0235- 361.086

Companii / Instituții	Prenume Nume	Funcție	Contact - email	Contact - tel.
DSPJ Bacău	Dr. Arim Carmen Mihaela	Director Executiv	dspjbacau@aspjbacau.ro	avize-autorizatii (+40) 234.512850 int 156
DSPJ Vaslui	Bioinginer Vlada Mihaela	Președinte Comitet Director	secretariat@dspvs.ro avizeautorizari@dspvs.ro	(+40) 235.312.455 (+40) 735 528 447 (+40) 725 218 673
Fundatia TERRA Mileniul III	Ileana Lavinia Andrei	Președinte	lavinia.andrei@terramileniultrei.ro	(+40) 722.155.110
Garda Forestieră Națională Sucursala Focșani Sucursala Suceava	Eugen Gioancă Iulian - Virgil Anton Mihai Găspărel	Inspector General Adjunct Inspector Șef Inspector Șef	cabinet.inspectorgeneral@gfn.gov.ro secretariat@gffocsani.gov.ro gardaforestiera.suceava@gmail.com	(+40) 757 069 262 (+40) 237 232 231 (+40) 230 520 790
INCD pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului – ICPA București	Irina Carmen Calciu	Director General	irina.calciu@icpa.ro office@icpa.ro	(+40) 21.318.43.49
Inspecției Muncii	Mihai Nicolae Ucă	Exercitare Atribuții De Inspector General De Stat	comunicare@inspectiamuncii.ro	(+40) 21.302.70.31, 21 302 70 86
Inspecției Muncii - ITM Bacău	Dan-Cristian Petrea	Inspector Șef	itmbacau@itmbacau.ro	(+40) 234/581.800
Inspecției Muncii - ITM Vaslui	Gheorghe Chirvase	Inspector Șef	itmvaslui@itmvaslui.ro	(+40) 235/319.067
Institutului Național al Patrimoniului	Valeria Oana Zaharia Luana Florică	Manager Interimar Director General Adjunct	oana.zaharia@patrimoniul.ro luana.floricica@patrimoniul.ro secretariat@patrimoniul.ro	(+40) 21 336 6073
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din Romania – LAPAR	Dr. Ing. Nicu Vasile Liliana Piron	Presedinte: Birou Administrative	info@lapar.org	(+40) 745 751 283
MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	Florin - Ionuț Barbu	Ministru	cabinet@madr.ro	(+40) 21- 307.24.45, 21- 307-24-11
MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Direcția pentru agricultură județeană Bacău	Adrian Solomon	Director Executiv	director.executiv@dajbacau.ro daj@dajbacau.ro secretariat@dajbacau.ro	(+40) 751073691
MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Direcția pentru agricultură județeană Vaslui	Gigel Crudu	Director Executiv	gigel.crudu@madr.ro dadr.vs@madr.ro	(+40) 786376755 (+40) 235 311 802
MDLPA - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE REGIONALĂ ȘI INFRASTRUCTURĂ	Alexandru- George Soare	Director General	alexandru.soare@mdlpa.gov.ro dgdri@mdlpa.gov.ro	(+40) 372 114 599/519

Companii / Instituții	Prenume Nume	Funcție	Contact - email	Contact - tel.
MDLPA – Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	Cseke Attila-Zoltán	Ministru	ministru@mdlpa.gov.ro	(+40) 372 111 506, 0372 111 443
ME - Ministerul Energiei	Sebastian Ioan Burduja	Ministru	office.cabinet@energie.gov.ro	
Ministerul Culturii	Natalia-Elena Intotero	Ministru	cabinet.ministru@cultura.ro registratura@cultura.ro	(+40) 21 222 85 35, 21 224 25 10
MMAF – Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	Mircea Fechet	Ministru	mircea.fechet@mm.edu.ro	(+40) 374 496 825
MMAF - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor - Direcția generală evaluare impact, controlul poluării și schimbării climatice (DGEICPSC)	Dorina Mocanu Nicoleta Datcu	Director General Director General Adjunct	comunicare@mmediu.ro	(+40) 21 408 9642 (+40) 21 408 9605
OMV Petrom	Christina Verchere	Director General Executiv și Președinte al Directoratului	office@petrom.com	(+40) 21 40 22201
Primăria Comunei Căiuți	Gabriel Orăndaru	Primar	primariacaiuti@primariacaiuti.ro	0234-338 401
Primăria Comunei Coroiești	Cristian Lungu	Primar	primariacoroiesti_2007@yahoo.com	0235-410073, 0372772353
Primăria Comunei Costești	Popa Lascăr	Primar	consiliullocalcostesti@gmail.com	0235-344548, 0235-344533
Primăria Comunei Drânceni	Mihai Murarușu	Primar	contact@primariadranceni.ro	0235.482.220; 0235482346
Primăria Comunei Podu Turcului	Gelu Cioravă	Primar	primarie@poduturcului.ro	0234-289 226
Primăria Comunei Sascut	Ionel Apostol	Primar	primariasascut@yahoo.com	0234-280 639
Primăria Comunei Ștefan cel Mare	Ion Vlasie	Primar	stefancelmare@bc.e-adm.ro	0234-339 000
Primăria Huși	Ioan Ciupilan	Primar	primar@primariahusi.ro administrator.public@primariahusi.ro	0235-480204, 0235-480009
ROMGAZ	Răzvan POPESCU	Director General	secretariat@romgaz.ro comunicare@romgaz.ro razvan.popescu@romgaz.ro	(+40) 374 4011020
ROMSILVA	Marius - Dan Siiulescu	Director General	office@rmp.rosilva.ro	(+40) 21 317 10 05
TRANSGAZ	Ion Sterian	Director General	cabinet@transgaz.ro	(+40) 269803333 (+40) 372899336
Ambasada SUA în România	E.S. Dna. Kathleen Ann Kavalec Mark Allard Taplin	Ambasador EP Sef cabinet	bucharest@state.gov	(+40) 21 200 33 00

Republica Moldova

Companii / Instituții	Prenume Nume	Funcție	Contact - email	Contact - tel.
Academia de Științe a Moldovei	Ion Tighineanu	Președinte	tiginyanu@asm.md	(+373) 22 27 14 78
Agencia Apele Moldovei	Andrei Antonevici	Director	agentia_am@apele.gov.md	(+373) 22 280-700 Anticamera
Agencia de Dezvoltare Regională Centru	Ion Pinzari	Director	adrcentru@adrcentru.gov.md ; ion.pinzari@adrcentru.gov.md	(+373) 268 2 26 92
Agencia de Dezvoltare Regională Sud	Nicolae Hristov	Director	nicolae.hristov@adsud.gov.md adsud@adsud.gov.md	(+373) 24126286
Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru	Danii Ivan	Director General	info@agcc.gov.md	(+40) 22 881 255
Agencia Moldsilva	Victor Durbală	Director	msilva@moldsilva.gov.md victor.durbala@moldsilva.gov.md	(+373) 69 170 175, 22 277 349 / 068869191
Agencia Națională Arheologică	Vlad Vornic	Director General	arheologie.gov@gmail.com	(+40) 22 225406
Agencia pentru Supraveghere Tehnică	Mihail ZAPOROJAN	Director interimar	secretariat@ast.gov.md	(+373) 22-22-43-08, 67-44-24-26 Cancelaria: 22-24-25-84
Agencia pentru Geologie și Resurse Minerale	Igor Lungu	Director Adjunct	agrm@agrm.gov.md director@agrm.gov.md	(+373) 69 734 653, 69 751 810
APM - Environmental Protection Agency	Dorin POVERJUC	Director	am@am.gov.md	(+373) 22 820-770
Asociatia de fermieri - AGROinform	Aurelia Bondari Iurie Hurmuzachi	Director Executiv Director Adjunct	abondari@agroinform.md ihurmuzachi@agroinform.md hincesti@agroinform.md nisporeni@agroinform.md	Hâncești (+373) 269 23408 Nisporeni (+373) 246 2 38 57 Strășeni nu au
Asociatia de fermieri - UniAgroProtect	Alexandru Slusari	Președinte	uniagroprotect@gmail.com	(+373) 78812223, (+373) 68274524, (+373) 68274524, (+373) 788 12223
ANRE – Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	Veaceslav Untila	Director General	anre@anre.md	(+373) 22 823 955 (Cancelaria)
Consiliul Raional Hîncești	Anatolie CHETRARU	Presedinte	consiliul@hincesti.md	(+373) 269 22058
Consiliul Raional Ialoveni	Natalia EREMIA	Presedinte	ialoveniconsiliu@gmail.com eremianataliacri@gmail.com	(+373) 268 20007
Consiliul Raional Strășeni	Mariana DÎMCENCO	Presedinte	consiliulraional@crstraseni.md dimcencomariana09@gmail.com	(+373) 23723630, 23722058
Federatia Nationala a Fermierilor	Valeriu Cosarciuc	Președinte		
Federatia Sindicală a Lucrătorilor din Energetica Republicii Moldova “SINDENERGO”	Victoria Niță	Președinte	office.sindenergo@gmail.com	(+373) 22 253 428 (+373) 22 22-65-47

Companii / Instituții	Prenume Nume	Funcție	Contact - email	Contact - tel.
Federația Sindicatelor din Energetică și Industrie	Veaceslav RUFALA	Președinte	use@ufmoldova.com	(+373) 22 43-16-64
Institutul Național de Ecologie	Dr. Petru Bunduc	Director	ieg@ieg.md , petru.bunduc@sti.usm.md	(+373) 22 28-14-73
Î.S. Administrația de Stat a Drumurilor	SERGIU BEJAN	Director General Interimar	cancelaria@asd.md serbej@gmail.com	(+373)60 477 004 (+373) 69611873
Î.S. Calea Ferată din Moldova	Serghei Tomșa	Director General Interimar	cfm@railway.md	(+373) 22-832-040
Î.S. Institutul de Geodezie Prospecțiuni Tehnice și Cadastru - INGEOCAD	Victor Ursu	Administrator Interimar	info@ingeocad.md	(+373) 22 881 200
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Vladimir Bolea	Ministru	cancelaria@maia.gov.md nadejda.vladimirov@maia.gov.md	(+373) 22 204 508 / 505
Ministerul Culturii	Sergiu Prodan	Ministru	sergiu.prodan@mc.gov.md cancelaria@mc.gov.md	(+373) 22 823 801 / 801
Ministerul Energiei	Victor Parlicov	Ministru	secretariat@energie.gov.md	
Ministerul Mediului	Sergiu Lazarencu	Ministru	sergiu.lazarencu@mediu.gov.md cancelaria@mediu.gov.md	Anticamera Ministrului (+373) 22 204-561
Ministerul Mediului - Direcția politici de prevenire a poluării	Maria Nagornii	Șef al direcției	maria.nagornii@mediu.gov.md	(+373) 22 204-572
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - Diviziile Politici Energetice; Transport Infrastructură; Urbanism, Construcții și Locuire	Andrei SPÎNU	Ministru	andrei.spinu@midr.gov.md anticamera@midr.gov.md cristina.podlesnaia @ midr.gov.md	(+373) 22 250 593 (+373) 22 250 593
MOLDOVATRANSNAZ SRL	Iurie Dolgher	Director	office.drochia@moldovatransgaz.md	(+373) 252-65-244
ONG - Centrul Național de Mediu	Elena Culighin	Președinte	cnm@environment.md	(+373) 79812721
ONG – Centrul Regional de Mediu (REC) Moldova	Tudor Cozari	Președinte	info@rec.md	?
Primăria Ialoveni	Armașu Sergiu	Primar	primaria.ial@gmail.com	(+373) 268 22430, 268 22484
Primăria Mirești (s. Chetroșeni)	SINOACI Victor	Primar	sinogacivictor@mail.ru	(+373) 269 63236, 675 08951
Primăria Strășeni	Valentina CASIAN	Primar	primaria.straseni11@gmail.com	(+373) 237 22343, 237 22291
Primăria Vorniceni	Vasile TOFAN	Primar	vorniceniprimaria@gmail.com	(+337) 237 46236 - 38
Ambasada SUA în MD	Nina Maria Fite	Însărcinat cu afaceri ad-interim al SUA în MD	???	(+373 22) 408 300

Anexa B – Fișa de proiect

INTERCONECTAREA SISTEMELOR ELECTROENERGETICE MOLDOVA – ROMÂNIA Linia Electrică de Înaltă Tensiune 400kV Strășeni, Republica Moldova – Gutinaș, România - PROIECTUL PE SCURT -

Obiectivele principale ale proiectului

Interconectarea sincronă propusă între rețelele electrice din Republica Moldova și România reprezintă un pas înainte important în direcția integrării în piața europeană unică de energie electrică.

Acest proces va permite Republicii Moldova participarea la piața europeană a energiei electrice, prin intermediul "ENTSO-E" (Rețeaua Europeană a Operatorilor Sistemelor de Transport Energie Electrică).

Obiectivele principale ale etapei de planificare a proiectului sunt:

- Elaborarea Studiului de Fezabilitate pentru analiza tehnică și economică a proiectului, care include și Analiza Multi-Criterială (AMC) atât pentru alegerea traseului optim al LEA (Linia Electrică Aeriană) 400 kV Strășeni, Moldova – Gutinaș, România, cât și pentru construirea unei SE 400 kV noi lângă SE existentă 330/110 kV Strășeni, MD și modernizarea SE 400/220/110 kV Gutinaș, RO;
- Evaluarea impactului de mediu și social (EIMS) – pachetul preliminar de documente care include Raportul EIMS preliminar și Planul de implicare a părților interesate (SEP).

Beneficiari

- CNTEE TRANSELECTRICA SA, Sucursala Teritorială de Transport BACĂU – Compania națională de transport energie electrică din RO
- Î.S. MOLDELECTRICA, Sucursala "RETÎ Centru" – întreprinderea de stat din MD care gestionează transportul energiei electrice la nivel național

Consortiul de consultanți

Etapă de planificare a proiectului:

- Black & Veatch, SUA
- Compania de Consultanță în Energie și Mediu (CCEM), RO

Durata proiectului

Etapă de planificare: 8-10 luni

- Evaluarea fezabilității și impactului asupra mediului și social (tema acestui document)

Etapă de implementare: 3,5-4 ani

- 18-20 luni – Procedura de achiziții, Inginerie și proiectare, Avize și acorduri, Achiziția terenurilor (exproprii)
- 22-24 luni – Construcție, inclusiv organizarea de șantier, teste și punere în funcțiune

Etapă de exploatare și întreținere: 30-40 ani;

Etapă de dezafectare: 3-8 luni

Rezultate așteptate

- Studiu de Fezabilitate

- EIMS – pachet preliminar de documente:

- ✓ Raportul EIMS preliminar;
- ✓ Raportul SEP.

După aprobarea Studiului de Fezabilitate și obținerea autorizațiilor de mediu, proiectul va intra în etapa de implementare, care include pregătirea PT și DE (Proiect Tehnic și Detalii de Execuție), obținerea autorizațiilor de construcție și a altor avize, pregătirea terenului, construcția și instalarea echipamentelor, precum și punerea în funcțiune.

Finanțarea SF și EIMS preliminar pentru întreaga LEA 400 kV Strășeni, MD - Gutinaș, RO, prin intermediul programului „Investiții în dezvoltarea bunurilor în domeniul energetic” (IDEA), a fost asigurată de USAID (Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională) 2022-2024 și transferată la DOS (Departamentul de Stat al SUA) 2025-2027.

Aspecte cheie analizate

În această etapă de planificare, următoarele componente ale proiectului vor fi analizate din punct de vedere tehnic, economic, mediu și social:

- ✓ LEA 400kV Strășeni, MD – Gutinaș, RO;
- ✓ Ambele stații electrice: Strășeni, MD și Gutinaș, RO.

Pentru alegerea traseului optim al LEA 400 kV, au fost analizate inițial 4 opțiuni (Figura 1) pe baza unei analize AMC, care a inclus peste 45 de criterii comparative, dintre care cele mai relevante au fost:

- Tehnic (ex. lungime; coexistența cu alte proiecte de investiții, cum ar fi drumuri, căi ferate, alte LEA de înaltă tensiune, linii de telecomunicații, diverse conducte etc.; accesibilitatea traseului/nivehri de dificultate; costuri de investiție etc.);
- Socio-economic (ex. accesul la terenuri agricole; defrișări; tipul de proprietate a terenurilor la traversarea comunităților locale, în zone de teren agricol productiv; relocare sau compensații; impactul temporar asupra calității aerului (praf și particule în suspensie), zgomotul cauzat de intensificarea și volumul traficului rutier în timpul organizării de șantier și construcției etc.);
- Mediu (ex. traversarea zonelor forestiere protejate, a râurilor și lacurilor; impactul câmpului electromagnetic; impactul asupra ecosistemelor, florei și faunei; impact vizual etc.);
- Patrimoniu cultural (ex. impactul asupra clădirilor și monumentelor de patrimoniu; traversarea siturilor arheologice etc.).

După AMC preliminară și deplasarea în teren din septembrie 2024 de-a lungul rutelor LEA din ambele țări, au fost definite două rute alternative [1 (albastru) și 2 (magenta)], pentru a aprofunda analizele de Fezabilitate și de EIMS preliminară. Scopul AMC pentru selectarea opțiunii optime de traseu al LEA a fost prevenirea/evitarea/minimizarea impactului potențial generat de proiect.

Părțile interesate

- Oficiali guvernamentali și politicieni
- Autorități de reglementare
- Autorități locale și regionale
- Dezvoltatori de proiecte, Investitori și Instituții de finanțare
- Institute de CDI și mediu academic
- Organizații neguvernamentale
- Comunitatea locală; cetățeni posibil a fi afectați de viitoarea construcție și exploatare a LEA, gospodării învecinate, grupuri vulnerabile
- Mass-media

Pentru informații suplimentare:

Pe parcursul etapei de planificare a proiectului, participanților la dialog le va fi furnizat de către reprezentanții clienților și consultanților, un chestionar/formular de sesizare, care, după completare, poate fi depus la secretariatul general al primăriei locale de care aparțin.

Orice comentarii sau preocupări pot fi comunicate beneficiarilor (Transelectrica, RO sau Moldelectrica, MD) fie verbal (prin telefon), fie în scris (prin poștă sau e-mail) prin

completarea formularului menționat, atașat aici. Acest formular va fi disponibil la sediile sucursalelor operatorilor de transport al energiei electrice, la cerere:

- CNTEE TRANSELECTRICA SA - Sucursala Teritorială de Transport BACĂU (RO-600266, Bacău, str. Oituz nr. 41; secretariat.bacau@transelectrica.ro; Tel: 0040(0) 234 207 120 / 0374 581 120)
- MOLDELECTRICA - Sucursala "RETÎ Centru" (MD-2055; mun. Chișinău, or. Vatra, str. Luceafărul nr. 13; anticamera@centru.moldelectrica.md; Tel: 00373 (22) 30-93-59)

Manageri de Proiect:

Beneficiari

- Sergiu CARMANSCHI, Vicedirector general-Director tehnic-Şef DER, Moldelectrica – Republica Moldova (sergiu.carmanschi@moldelectrica.md)
- Roxana MARCIU, Director Direcția Proiecte de Investiție, Transelectrica – România (roxana.marciu@transelectrica.ro)

Consultanți

- Dr. Olga MANDRUGINA, Manager de Proiect, IDEA - Black & Veatch – SUA (mandruginac@bv.com)
- Dr. Claudia TOMESCU, Manager de Proiect și Șef Departament Dezvoltare Proiecte, CCEM – România (claudia.tomescu@ccem.ro)

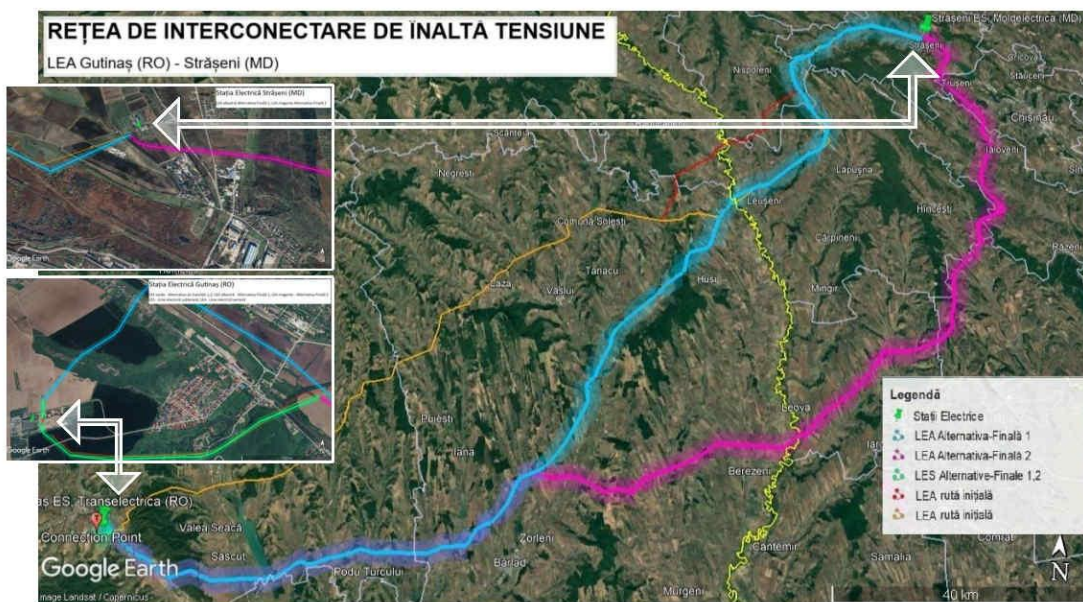

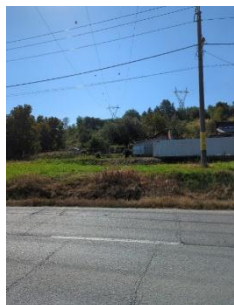
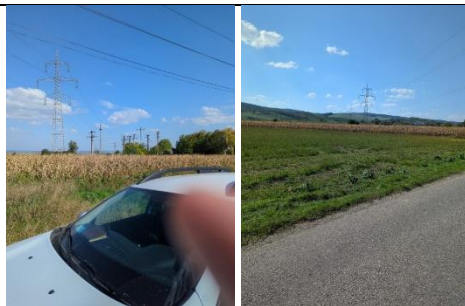
Figura 1: Rute propuse pentru LEA 400kV Strășeni, Moldova - Gutinaș, România – cu evidențierea alternativelor 1 (albastru) și 2 (magenta) pentru aprofundarea analizelor de Fezabilitate și de EIMS preliminară

Declinarea responsabilității

Acest material a fost realizat cu sprijinul Guvernului Statelor Unite, în baza Contractului nr. 7206AA22C00047. Căpinile exprimate în acest document aparțin autorului/autorilor și nu reflectă în mod necesar punctele de vedere ale Guvernului Statelor Unite.

Anexa C – Misiunea în teren – instantanee evaluare preliminară

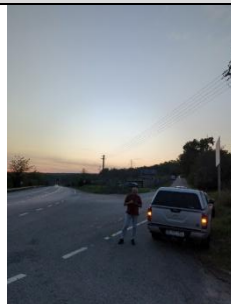
ROMÂNIA			
STAȚIA ELECTRICĂ			
		SE Gutinaș	
Alternative traseu LEA (de la SE către granița RO-MD)			
			
traversarea cartierului Borzești, o. Onești, jud. Bacău (Alt. 1)		Vecinătatea c. Căiuți, jud. Bacău (Alt. 1 și 2)	
			
Vecinătatea s. Valea Nacului, c. Sascut, jud. Bacău (Alt. 1 și 2)		Baraj/Stăvilă Berești, Râul Siret, jud. Bacău (Alt. 1 și 2)	
			
Vecinătatea s. Băltățeni, c. Băcani, jud. Vaslui (Alt. 1 și 2)		Vecinătatea s. Rădești, c. Costești, jud. Vaslui (Alt. 1)	

ROMÂNIA

Vaslui (Alt. 1)

Vecinătatea s. Crasna, c. Albești, jud.

Vera, cca. 1 km de o. Huși, jud. Vaslui (Alt. 1)

Foarte aproape de casa de oaspeți

Rânceni, c. Berezeni, jud. Vaslui (Alt. 2)

Vecinătatea s.

Vecinătatea c. Vetrișoiaia, jud. Vaslui (Alt. 2)

Vecinătatea c. Drânceni, jud. Vaslui (Alt. 1) la graniță

Traversarea Râului Prut

(Alt. 2)

(Alt. 2)

(Alt. 1)

REPUBLICA MOLDOVA

STAȚIA ELECTRICĂ

SE Strășeni

Alternative traseu LEA (de la SE către granița RO-MD)

lângă SE Strășeni, Raionul Strășeni (Alt. 2)

o. Strășeni,

Ialoveni (Alt. 2)

Vecinătatea o. Ialoveni, Raionul

(Alt. 1)

Vecinătatea s. Cristești, Raionul Nisporeni

Raionul Hâncești (Alt. 1)

Vecinătatea c. Cotul Morii,

Anexa D – Formular public pentru sesizări

Formular sesizare

<i>(se completează de către Transelectrica sau Moldelectrica)</i>	
Număr de înregistrare:	Preluat de:
	Data răspunsului inițial:
	Soluționat de:
<i>(se completează de către persoana care depune sesizarea)</i>	
Nume:	Prenumele meu:
<i>Notă: puteți rămâne anonim, dacă preferați sau să solicitați nedivulgarea identității dvs. către terțe părți fără acordul dumneavoastră</i>	Numele meu:
	Întreprindere / funcția în întreprindere
	☐ Doresc să rămân anonim
	☐ Doresc să nu divulgati identitatea mea fără consimțământul meu
Contact:	☐ Prin poștă: Vă rugăm completați adresa:
<i>Rugăm specificați modalitatea prin care doriți să fiți contactați (poștă, telefon, e-mail).</i>	
	☐ Prin telefon:
	☐ Prin e-mail:
Limba preferată pentru comunicare:	☐ Moldovenească/Română
	☐ Rusă
Descrierea incidentului sau a sesizării:	Ce s-a întâmplat? Unde și cum s-a întâmplat? Care sunt rezultatele / consecințele / impactul acestui incident?
Data incidentului/sesizării: <i>(se completează de către persoana care depune sesizarea)</i>	
☐ Incidentul/sesizarea a avut loc o singură dată (_____ ZZ.LL.AAAA)	
☐ Incidentul/sesizarea s-a repetat (de câte ori? _____)	
☐ Incidentul/sesizarea este în curs (o problemă cu care vă confrunțați în prezent)	
Cum ați dori ca această problemă să se rezolve?	

Vă rugăm să returnați acest formular completat la: MOLDELECTRICA cancelari@moldelectrica.md; TRANSELECTRICA office@transelectrica.ro